ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/០៧០៧/០១៩

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០២ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយរបស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និង រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលជាភាគី នៃអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីការការពារនិងការលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នា នៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៦ នីតិកាលទី៣ និងដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ កាលពីថ្ងៃទី ២៩ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៧ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភាលើកទី ៣ នីតិកាលទី ២ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ :

ច្បាប់
ស្តីពី
ការអនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលជាភាគី នៃអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារ និង ការលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌

មាត្រា ១.-

អនុម័តយល់ព្រមឱ្យព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចូលជាភាគីនៃអនុសញ្ញាអង្គការសហ-ប្រជាជាតិស្តីពីការការពារ និងការលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ ដែលអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី ២០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៥ នៅទីក្រុងប៉ារីស ហើយដែលមានអត្ថបទទាំងស្រុងភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

មាត្រា ២.-

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធីដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញាអន្តរជាតិនេះ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០០៧

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

នរោត្តម សីហមុនី

៧/ល.០៧០៧.៣១២

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ
នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ
រដ្ឋមន្ត្រីស្តីទី

ហត្ថលេខា

ហ៊ឹម ឆែម

លេខៈ ៣០៦ ធ.ល
ដើម្បីចម្លងចែក
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៥ ខែ ... ឆ្នាំ២០០៧
អគ្គលេខាធិការរងគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
ស៊ុន ចិនកេន

អនុសញ្ញា ស្តីពីការការពារ និងការលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នា នៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌

ទីក្រុងប៉ារីស ថ្ងៃទី២០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៥

អនុសញ្ញាស្តីពីការការពារ និងការលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នា នៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌

អនុសញ្ញាស្តីពីការការពារ និងការលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នា នៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌

សន្និសីទទូទៅ នៃអង្គការយូណេស្កូ ដែលបានធ្វើឡើងនៅទីក្រុងប៉ារីស ពីថ្ងៃទី០៣ដល់ថ្ងៃទី២១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៥ សម្រាប់សម័យប្រជុំលើកទី៣៣របស់ខ្លួន

ដោយអះអាងថា ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ គឺជាចរិតលក្ខណៈមួយមានពីកំណើតរបស់មនុស្សជាតិ

ដោយយល់ឃើញថា ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ គឺជាបេតិកភណ្ឌរបស់មនុស្សជាតិ និងគួរតែត្រូវបានលើកតម្កើង និងថែរក្សា ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់មនុស្សជាតិទាំងអស់

ដោយដឹងថា ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌បង្កើតបានពិភពមួយពោរពេញទៅដោយភាពសម្បូរបែប និងភាពប្លែកៗគ្នាដែលពង្រីកនូវលទ្ធភាពជម្រើសបានច្រើន បណ្តុះនូវសមត្ថភាព និងតម្លៃមនុស្ស ហើយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌គឺជាកំលាំងគ្រឹះនៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៃសហគមន៍ ប្រជាជន និងប្រជាជាតិ

ដោយរំលឹកឡើងវិញថា ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ដែលរីកលូតលាស់នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ភាពសណ្តោសអត់ឱន យុត្តិធម៌សង្គម និងការគោរពគ្នាទៅវិញទៅមករវាងប្រជាជន និង ប្រជាជន រវាងវប្បធម៌ និងវប្បធម៌ គឺជាកត្តាចាំបាច់ខានមិនបានដល់សន្តិភាព និង សន្តិសុខក្នុងតំបន់ ជាតិ និងអន្តរជាតិ

ដោយលើកតម្កើង សារៈសំខាន់នៃភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ដើម្បីធ្វើឱ្យសម្រេចបានយ៉ាងពេញលេញនូវសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានដែលត្រូវបានប្រកាសនៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាសាកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស ក៏ដូចជានៅក្នុងលិខិតូបករណ៍ដទៃទៀតដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាសាកល

ដោយគូសបញ្ជាក់ ពីភាពចាំបាច់ក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មវប្បធម៌ជាធាតុផ្សំយុទ្ធសាស្ត្រទៅក្នុងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិ ព្រមទាំងទៅក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិដើម្បីការអភិវឌ្ឍន៍ ដោយចាប់អារម្មណ៍ផងដែរទៅលើសេចក្តីថ្លែងការណ៍សហសវត្សរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ(ឆ្នាំ២០០០) ដែលផ្តោតលើការលុបបំបាត់ភាពក្រីក្រ

ដោយសង្កេតឃើញថា វប្បធម៌មានទម្រង់ប្លែកៗគ្នាទៅតាមកាលវេលា និងទីកន្លែង ហើយ *ដោយសង្កេតឃើញថា* ភាពប្លែកៗគ្នានេះចាប់បដិសន្ធិឡើងនៅក្នុងភាពថ្មីប្លែកពីគេ និងក្នុងពហុភាព

នៃអត្តសញ្ញាណ ព្រមទាំងនៅក្នុងវិញ្ញត្តិវប្បធម៌របស់ប្រជាជន និងសង្គមដែលរួមផ្សំ បង្កើតជាមនុស្សជាតិ

ដោយទទួលស្គាល់ សារៈសំខាន់នៃចំណេះដឹងជាប្រពៃណី ជាប្រភពនៃធនធានអរូបី និងរូបី និងជាពិសេសសារៈសំខាន់នៃប្រព័ន្ធចំណេះដឹងរបស់ប្រជាជនម្ចាស់ស្រុក ហើយដោយទទួលស្គាល់នូវការរួមចំណែកជាវិជ្ជមាននៃចំណេះដឹងទាំងនេះដល់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងភាពចាំបាច់ក្នុងការការពារ និងលើកស្ទួយចំណេះដឹងទាំងនេះឱ្យបានសមស្រប

ដោយទទួលស្គាល់ ភាពចាំបាច់ក្នុងការចាត់វិធានការដើម្បីការពារភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ រួមទាំងខ្លឹមសារចម្រុះរបស់វាផងដែរ ជាពិសេសនៅក្នុងស្ថានភាពដែលភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌អាចទទួលរងនូវការគំរាមកំហែងផុតរលត់ ឬការខូចខាតធ្ងន់ធ្ងរ

ដោយកត់សំគាល់ឃើញពី សារៈសំខាន់របស់វប្បធម៌ក្នុងការធ្វើឱ្យមានសាមគ្គីភាពក្នុងសង្គមជាទូទៅ និងជាពិសេសការចូលរួមចំណែករបស់វប្បធម៌ក្នុងការលើកស្ទួយឋានៈ និងតួនាទីរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងសង្គម

ដោយយល់ឃើញថា ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ត្រូវបានពង្រឹងដោយការផ្លាស់ប្តូរគំនិតគ្នាដោយសេរី និងដោយយល់ឃើញថា ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរជាច្រើនព្រមទាំងធ្វើឱ្យមានអន្តរកម្ម រវាងវប្បធម៌ និងវប្បធម៌

ដោយបញ្ជាក់ឡើងវិញថា សេរីភាពនៃការគិត ការបញ្ចេញមតិ និងការទទួលបានព័ត៌មាន ព្រមទាំងពហុប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយអាចធ្វើឱ្យមានការរីកលូតលាស់ដល់វិញ្ញត្តិវប្បធម៌នៅក្នុងសង្គមនីមួយៗ

ដោយទទួលស្គាល់ថា ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ រួមទាំងវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ជាលក្ខណៈប្រពៃណីនានា គឺជាកត្តាដ៏សំខាន់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យបុគ្គលម្នាក់ៗ និងប្រជាជនធ្វើការបកស្រាយ បង្ហាញ និង ចែករំលែកគំនិត ព្រមទាំងតម្លៃរបស់ខ្លួនជាមួយអ្នកដទៃ

ដោយរំលឹកឡើងវិញថា ភាពផ្សេងៗគ្នានៃភាសា គឺជាធាតុផ្សំគ្រឹះមួយនៃភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ និង*ដោយបញ្ជាក់ឡើងវិញ*ពីតួនាទីជាមូលដ្ឋាននៃការអប់រំនៅក្នុងការការពារ និងការលើកស្ទួយនូវវិញ្ញត្តិវប្បធម៌នានា

ដោយសង្កេតឃើញពី សារៈសំខាន់នៃភាពភៀវភ្លារបស់វប្បធម៌សម្រាប់មនុស្សទាំងអស់គ្នា រួមទាំងសម្រាប់មនុស្សក្នុងក្រុមជនជាតិភាគតិច និងសម្រាប់ប្រជាជនម្ចាស់ស្រុក ដូចដែលវាស្តែងឡើងតាមរយៈសេរីភាពរបស់ពួកគេក្នុងការបង្កើត ផ្សព្វផ្សាយ និងចែកចាយនូវ វិញ្ញត្តិវប្បធម៌ជាលក្ខណៈប្រពៃណីរបស់ពួកគេ និងចូលរួមដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការអភិវឌ្ឍន៍របស់ខ្លួនគេផ្ទាល់

ដោយកត់សំគាល់ឃើញ ពីតួនាទីដ៏សំខាន់នៃអន្តរកម្ម និងគំនិតច្នៃប្រឌិតផ្នែកវប្បធម៌ដែលបណ្តុះ និងបង្កើតថ្មីឡើងវិញនូវវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ ព្រមទាំងពង្រឹងតួនាទីរបស់បុគ្គលដែលធ្វើការដើម្បីអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ សំដៅឈានទៅរកវឌ្ឍនភាពក្នុងសង្គមទាំងមូល

ដោយទទួលស្គាល់ពី សារៈសំខាន់នៃសិទ្ធិលើកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ដើម្បីគាំទ្រដល់បុគ្គលទាំងឡាយដែលចូលរួមក្នុងការច្នៃប្រឌិតបង្កើតថ្មីផ្នែកវប្បធម៌

ដោយជឿជាក់ថា សកម្មភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេវាកម្មវប្បធម៌មានធម្មជាតិពីរ គឺសេដ្ឋកិច្ច និងវប្បធម៌ ព្រោះវាបង្កប់ទៅដោយអត្តសញ្ញាណ តម្លៃ និងអត្ថន័យ ហើយអាស្រ័យហេតុនេះ សកម្មភាពទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេវាកម្មវប្បធម៌ទាំងនេះមិនត្រូវចាត់ទុកថាមានតម្លៃត្រឹមតែខាងពាណិជ្ជកម្មតែមួយមុខឡើយ

ដោយសង្កេតឃើញថា ចរន្តសាកលភាវូបនីយកម្ម ដែលត្រូវបានសម្រួលដោយការវិវត្តន៍យ៉ាងឆាប់រហ័សនៃបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាននិងទំនាក់ទំនង ប្រសិនបើវាបង្កើតជាល័ក្ខខ័ណ្ឌថ្មីនៃអន្តរកម្មដែលត្រូវបានពង្រឹងរវាងវប្បធម៌និងវប្បធម៌ ចរន្តនេះបង្កជាបញ្ហាប្រឈមសម្រាប់ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ ជាពិសេសហានិភ័យនៃអតុល្យភាពរវាងប្រទេសអ្នកមាន និងប្រទេសអ្នកក្រ

ដោយយល់ឃើញពី អាណត្តិពិសេសដែលប្រគល់ដល់អង្គការយូណេស្កូ ក្នុងការធានាឱ្យមានការគោរពភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ និងផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យមានកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដែលអង្គការយល់ថាមានសារៈប្រយោជន៍ដើម្បីសម្រួលឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរគំនិតគ្នាដោយសេរីតាមរយៈពាក្យសំដី និងរូបភាព

ដោយយោងលើ បទប្បញ្ញត្តិនៃលិខិតូបករណ៍អន្តរជាតិនានាដែលអនុម័តដោយអង្គការយូណេស្កូ ពាក់ព័ន្ធនឹងភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌និងការអនុវត្តន៍សិទ្ធិផ្នែកវប្បធម៌ និងជាពិសេសដោយយោងលើសេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាសាកលស្តីពីភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ ឆ្នាំ២០០១ សន្និសីទកំពូលលើកទី ៣៣ របស់អង្គការសហប្រជាជាតិដើម្បីការអប់រំ វិទ្យាសាស្ត្រ និងវប្បធម៌ ដែលបានប្រារព្ធធ្វើឡើងនៅទីក្រុងប៉ារីស ពីថ្ងៃទី០៣ ដល់ថ្ងៃទី២១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៥ *បានអនុម័ត*អនុសញ្ញានេះនៅថ្ងៃទី២០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៥ ដែលមានខ្លឹមសារទាំងស្រុងដូចតទៅ :

ជំពូកទី ១
គោលដៅ និង គោលការណ៍តម្រង់ទិស

មាត្រា ១.- គោលដៅ

អនុសញ្ញានេះមានគោលដៅ :

(ក) ការពារ និងលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌

(ខ) បង្កើតជាល័ក្ខខ័ណ្ឌដែលអាចឱ្យវប្បធម៌រីកលូតលាស់ និងមានអន្តរកម្មដោយសេរី សំដៅធ្វើឱ្យវប្បធម៌ទាំងអស់មានលក្ខណៈសម្បូរបែបទៅវិញទៅមក

(គ) លើកទឹកចិត្តឱ្យមានទំនាក់ទំនងរវាងវប្បធម៌ និងវប្បធម៌ ដើម្បីធានាឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរវប្បធម៌គ្នាឱ្យកាន់តែខ្លាំងក្លាឡើង និងមានតុល្យភាពនៅក្នុងពិភពលោក សំដៅឱ្យមានការគោរពអន្តរវប្បធម៌ និងវប្បធម៌សន្តិភាព

(ឃ) ជំរុញអន្តរភាពវប្បធម៌ដើម្បីអភិវឌ្ឍអន្តរកម្មវប្បធម៌ នៅក្នុងស្មារតីកសាងស្ពានទំនាក់ទំនងរវាងប្រជាជន និងប្រជាជន

(ង) លើកកំពស់ការគោរពភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ និងការយល់ដឹងពីតម្លៃរបស់វា ក្នុងកំរិតតំបន់ ជាតិ និងអន្តរជាតិ

(ច) ធ្វើការបញ្ជាក់ឡើងវិញពីសារៈសំខាន់នៃចំណងទាក់ទងរវាងវប្បធម៌ និងការអភិវឌ្ឍន៍សម្រាប់គ្រប់ប្រទេសទាំងអស់ ជាពិសេសប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ និងជំរុញរាល់សកម្មភាពដែលធ្វើឡើងនៅថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិ ដើម្បីធ្វើឱ្យតម្លៃពិតប្រាកដនៃចំណងទាក់ទងនេះត្រូវបានទទួលស្គាល់

(ឆ) ទទួលស្គាល់ធម្មជាតិពិសេសនៃសកម្មភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេវាកម្មវប្បធម៌ ជាវត្ថុរក្សាអត្តសញ្ញាណ តម្លៃ និងអត្ថន័យ

(ជ) ធ្វើការបញ្ជាក់ឡើងវិញពីសិទ្ធិអធិបតេយ្យរបស់រដ្ឋនានាក្នុងការអភិរក្ស អនុម័ត និងអនុវត្តគោលនយោបាយ និងវិធានការដែលខ្លួនយល់ថាសមស្របសម្រាប់ការការពារ និងលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌នៅលើទឹកដីនៃរដ្ឋទាំងនោះ

(ឈ) ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងចំណងសាមគ្គីភាពជាអន្តរជាតិ នៅក្នុងស្មារតីភាពជាដៃគូដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពរបស់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍក្នុងការការពារ និងលើកលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នា នៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌

មាត្រា ២ .- គោលការណ៍តម្រង់ទិស

១- គោលការណ៍គោរពសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន

ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌អាចត្រូវបានការពារ និងលើកស្ទួយ លុះត្រាតែសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន ដូចជាសេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិ សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មាន និងប្រាស្រ័យទាក់ទង ក៏ដូចជាលទ្ធភាពរបស់បុគ្គលគ្រប់រូបក្នុងការជ្រើសរើសវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ ត្រូវបានធានា។ គ្មានបុគ្គលណាម្នាក់អាចលើកពីបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ ដើម្បីធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាសាកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស ឬ ធានាដោយនីតិអន្តរជាតិ ឬដើម្បីដាក់កំរិតអានុភាពនៃសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាមូលដ្ឋានបានឡើយ។

២- គោលការណ៍អធិបតេយ្យភាព

អនុលោមតាមធម្មនុញ្ញរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ និងគោលការណ៍នៃនីតិអន្តរជាតិ រដ្ឋនីមួយៗមានសិទ្ធិអធិបតេយ្យក្នុងការអនុម័តរាល់វិធានការនិងគោលនយោបាយ ដើម្បីការពារនិងលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌នៅលើទឹកដីនៃរដ្ឋនោះ ។

៣-គោលការណ៍នៃសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដោយស្មើភាពគ្នា និងគោលការណ៍គោរពវប្បធម៌ទាំងអស់

ការការពារ និងការលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌តម្រូវឱ្យមានការទទួលស្គាល់សេចក្តីថ្លៃថ្នូរដោយស្មើភាពគ្នា និងការគោរពវប្បធម៌ទាំងអស់ រួមទាំងវប្បធម៌របស់ក្រុមជនជាតិភាគតិច និងវប្បធម៌របស់ប្រជាជនម្ចាស់ស្រុកផងដែរ ។

៤- គោលការណ៍សាមគ្គីភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ

កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងសាមគ្គីភាពអន្តរជាតិគប្បីអនុញ្ញាតឱ្យប្រទេសទាំងអស់ ជាពិសេសប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍអាចបង្កើត និងពង្រឹងមធ្យោបាយចាំបាច់ដល់វិញ្ញត្តិវប្បធម៌របស់ពួកគេ រួមទាំងឧស្សាហកម្មវប្បធម៌របស់ពួកគេ ទោះជាកើតឡើងដោយឯកឯង ឬត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងកម្រិតតំបន់ ជាតិ និងអន្តរជាតិក៏ដោយ ។

៥- គោលការណ៍បំពេញបន្ថែមរវាងទិដ្ឋភាពសេដ្ឋកិច្ច និងទិដ្ឋភាពវប្បធម៌នៃការអភិវឌ្ឍ

ដោយសារវប្បធម៌ គឺជាកំលាំងគ្រឹះនៃការអភិវឌ្ឍ ទិដ្ឋភាពវប្បធម៌នៃការអភិវឌ្ឍក៏មានសារៈសំខាន់ដូចទិដ្ឋភាពសេដ្ឋកិច្ចដែរ ហើយបុគ្គលគ្រប់រូប និងប្រជាជនមានសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានក្នុងការចូលរួម ឬទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ពីវា ។

៦- គោលការណ៍អភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាព

ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ គឺជាធនធានដ៏ធំមួយសម្រាប់មនុស្សគ្រប់រូប និងសង្គមជាតិ ។ ការការពារ ការលើកស្ទួយ និងការថែរក្សាភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ គឺជាល័ក្ខខ័ណ្ឌមួយដ៏សំខាន់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាពជាប្រយោជន៍ដល់មនុស្សជំនាន់នេះ និងជំនាន់ក្រោយ ។

៧- គោលការណ៍នៃសិទ្ធិទទួលបានប្រកបដោយសមធម៌

សិទ្ធិនៃការទទួលបានប្រកបដោយសមធម៌នូវបណ្តុំដ៏សំបូរបែប និងចម្រុះគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ដែលមានប្រភពមកពីពិភពលោកទាំងមូល ព្រមទាំងសិទ្ធិនៃការទទួលបានវប្បធម៌ តាមរយៈមធ្យោបាយនៃវិញ្ញត្តិ និងការផ្សព្វផ្សាយ គឺជាធាតុដ៏សំខាន់ ដើម្បីលើកតម្លៃភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ និងជំរុញឱ្យមានការយោគយល់គ្នាទៅវិញទៅមក។

៨- គោលការណ៍បើកចំហ និងតុល្យភាព

នៅពេលរដ្ឋទាំងអស់អនុម័តទទួលយកវិធានការ សំដៅបង្គលក្ខណៈអនុគ្រោះដល់ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ បណ្តារដ្ឋទាំងអស់គប្បីយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការលើកកម្ពស់នៃការបើកចំហ

ផល់វប្បធម៌ដទៃទៀតរបស់ពិភពលោកឱ្យបានសមស្រប និងបានធានាថាវិធានការទាំងនេះមានភាពត្រឹមត្រូវ ស្របតាមគោលដៅដែលអនុសញ្ញានេះចង់បាន ។

ជំពូកទី ២

វិសាលភាពអនុវត្តន៍

មាត្រា ៣.- វិសាលភាពអនុវត្តន៍

អនុសញ្ញានេះអនុវត្តន៍ចំពោះគោលនយោបាយ និងវិធានការដែលអនុម័តដោយរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធនឹងការការពារ និងការលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ ។

ជំពូកទី ៣

និយមន័យ

មាត្រា ៤.- *និយមន័យ*

ដើម្បីបម្រើគោលដៅនៃអនុសញ្ញានេះ ពាក្យដែលប្រើប្រាស់មួយចំនួនមានអត្ថន័យដូចតទៅ:

១- ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌

ពាក្យថា "*ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌*" សំដៅដល់ពហុភាពនៃទម្រង់ ដែលតាមរយៈនោះវប្បធម៌របស់ក្រុមមនុស្ស និងសង្គមអាចស្វែងរកឃើញនូវវិញ្ញត្តិរបស់ខ្លួន ។ វិញ្ញត្តិទាំងនេះនឹងផ្ទេរបន្តទៅឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងចំណោមក្រុមមនុស្ស និងសង្គម ហើយរវាងសង្គម និងសង្គម ។

ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌មិនត្រឹមតែស្តែងឡើងនៅក្នុងទម្រង់ប្លែកៗគ្នា ដែលតាមរយៈនោះបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌របស់មនុស្សជាតិត្រូវបានសំដែងចេញ ត្រូវបានធ្វើឱ្យកាន់តែមានភាពសម្បូរបែប និងត្រូវបានផ្ទេរអាស្រ័យដោយសារមានភាពខុសគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែតាមរយៈវិធីផ្សេងៗក្នុងការបង្កើតស្នាដៃសិល្បៈ ការផលិត ការផ្សព្វផ្សាយ ការចែកចាយ និងការអាស្រ័យផលពីវិញ្ញត្តិវប្បធម៌នានា ទោះបីជាប្រើប្រាស់មធ្យោបាយ និងបច្ចេកវិទ្យាបែបណាក៏ដោយ ។

២- ខ្លឹមសារវប្បធម៌

ពាក្យថា "*ខ្លឹមសារវប្បធម៌*" សំដៅដល់អត្ថន័យជានិមិត្តរូបដល់ទំហំនៃសិល្បៈ និងដល់តម្លៃនៃវប្បធម៌ ដែលមានប្រភពដើម ឬបង្ហាញពីអត្តសញ្ញាណវប្បធម៌ ។

៣- វិញ្ញត្តិវប្បធម៌

ពាក្យថា "*វិញ្ញត្តិវប្បធម៌*" សំដៅដល់វិញ្ញត្តិដែលកើតចេញពីគំនិតច្នៃប្រឌិតរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ របស់ក្រុមមនុស្ស និងសង្គម ហើយមានបង្កប់នូវខ្លឹមសារវប្បធម៌ ។

៤- សកម្មភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេវាកម្មវប្បធម៌

ពាក្យថា "សកម្មភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេវាកម្មវប្បធម៌" សំដៅដល់សកម្មភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេវាកម្ម ដែលនិមិត្តតំណាង ឬផ្ទេរនូវវិញ្ញត្តិវប្បធម៌នានា ដោយមិនអាស្រ័យនឹងតម្លៃខាងពាណិជ្ជកម្មដែលអាចមានឡើយ ចាប់ពីពេលដែលសកម្មភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេវាកម្មទាំងនេះត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់ខាងផ្នែកគុណភាព បម្រើបម្រាស់ ឬគោលដៅពិសេសរបស់វា ។ សកម្មភាពវប្បធម៌អាចមិនបញ្ចប់ត្រឹមនេះទេ ឬអាចរួមចំណែកក្នុងការផលិតទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេវាកម្មវប្បធម៌ទៀតផង ។

៥- ឧស្សាហកម្មវប្បធម៌

ពាក្យ "ឧស្សាហកម្មវប្បធម៌" សំដៅដល់ឧស្សាហកម្មដែលផលិត និងចែកចាយទ្រព្យសម្បត្តិ ឬសេវាកម្មវប្បធម៌ ដូចដែលបានកំណត់នៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៤ខាងលើ ។

៦- គោលនយោបាយ និងវិធានការវប្បធម៌

ពាក្យថា "គោលនយោបាយ និងវិធានការវប្បធម៌" សំដៅដល់គោលនយោបាយ និងវិធានការ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវប្បធម៌ក្នុងកម្រិតមូលដ្ឋាន ជាតិ តំបន់ ឬអន្តរជាតិ ទោះជាគោលនយោបាយ និងវិធានការទាំងនេះផ្តោតលើវប្បធម៌ ឬប្រើសម្រាប់ជះឥទ្ធិពលដោយផ្ទាល់ទៅលើវិញ្ញត្តិវប្បធម៌របស់បុគ្គលម្នាក់ៗ ក្រុមមនុស្ស ឬសង្គម រួមទាំងទៅលើការបង្កើត ការផលិត ការផ្សព្វផ្សាយ និងការចែកចាយសកម្មភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេវាកម្មវប្បធម៌ និងលើការទទួលបានផលពីអ្វីៗទាំងនេះក៏ដោយ ។

៧- ការការពារ

ពាក្យថា "ការការពារ" មានន័យថាការអនុម័តយល់ព្រមទទួលយកវិធានការដែលសំដៅធ្វើការអភិរក្ស ការថែរក្សា និងការលើកតម្លៃភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ ។

"ការពារ" មានន័យថាអនុម័តយល់ព្រមទទួលយកវិធានការទាំងនោះ ។

៨- អន្តរវប្បធម៌ភាព

"អន្តរវប្បធម៌ភាព" សំដៅដល់អត្ថិភាព និងអន្តរកម្មប្រកបដោយសមធម៌នៃវប្បធម៌ផ្សេងៗ ព្រមទាំងលទ្ធភាពបង្កើតឱ្យមានជាវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ដែលចែករំលែកដោយទំនាក់ទំនងគ្នា និងការគោរពគ្នាទៅវិញទៅមក ។

ជំពូកទី ៤

សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋភាគី

មាត្រា ៥.- វិធានទូទៅពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច

១- ដោយអនុលោមតាមធម្មនុញ្ញរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ គោលការណ៍នៃនីតិអន្តរជាតិ និងលិខិតូបករណ៍ ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាសាកលក្នុងវិស័យសិទ្ធិមនុស្ស រដ្ឋភាគីទាំងអស់

បញ្ជាក់អះអាងជាថ្មីថា សិទ្ធិអធិបតេយ្យក្នុងការរៀបចំតាក់តែង និងការអនុវត្តន៍នូវគោលនយោបាយវប្បធម៌របស់ខ្លួន និងអនុម័តទទួលយកវិធានការដើម្បីការពារ និងលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ ព្រមទាំងដើម្បីពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ សំដៅឈានទៅសម្រេចឱ្យបាននូវគោលដៅនៃអនុសញ្ញានេះ ។

២- នៅពេលដែលរដ្ឋភាគីណាមួយអនុវត្តគោលនយោបាយ និងចាត់វិធានការដើម្បីការពារ និងលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ នៅលើដែនដីរបស់ខ្លួន ពេលនោះគោលនយោបាយនិងវិធានការរបស់រដ្ឋភាគីនោះត្រូវតែស្របគ្នាទៅនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ ។

មាត្រា ៦.- **សិទ្ធិរបស់រដ្ឋភាគីទាំងអស់នៅថ្នាក់ជាតិ**

១- នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃគោលនយោបាយ និងវិធានការវប្បធម៌ ដូចដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងមាត្រា៤.៦និងដោយយោងទៅលើកាលៈទេសៈ ព្រមទាំងតម្រូវការរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ រដ្ឋភាគីនីមួយៗអាចអនុម័តទទួលយកវិធានការសម្រាប់ការពារ និងលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ នៅលើដែនដីរបស់ខ្លួន ។

២- វិធានការនេះអាចរួមបញ្ចូល :

(ក) រាល់វិធានការជាបទបញ្ញាដែលមានគោលដៅការពារ និងលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌

(ខ) រាល់វិធានការដែលផ្តល់កាលានុវត្តភាពយ៉ាងសមស្របដល់សកម្មភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេវាកម្មវប្បធម៌ជាតិឱ្យមានវត្តមានក្នុងចំណោមសកម្មភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេវាកម្មវប្បធម៌ទាំងអស់ ដែលមាននៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួនពាក់ព័ន្ធនឹងការបង្កើត ការផលិត ការផ្សព្វផ្សាយ ការចែកចាយ និងការអាស្រ័យផលរួមទាំងវិធានការពាក់ព័ន្ធនឹងភាសាប្រើប្រាស់សម្រាប់សកម្មភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេវាកម្មទាំងអស់ខាងលើនេះ

(គ) រាល់វិធានការដែលមានគោលដៅផ្តល់ដល់ឧស្សាហកម្មវប្បធម៌ជាតិឯករាជ្យ និងដល់សកម្មភាពនៃវិស័យក្រៅផ្លូវការនូវការទទួលផលបានពិតប្រាកដ នៃមធ្យោបាយផលិតកម្ម ការផ្សព្វផ្សាយ និងការចែកចាយសកម្មភាព ទ្រព្យសម្បត្តិនិងសេវាកម្មវប្បធម៌

(ឃ) រាល់វិធានការដែលមានគោលដៅផ្តល់ជំនួយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

(ង) រាល់វិធានការដែលមានគោលដៅជំរុញបណ្តាអង្គការដែលគ្មានគោលបំណងស្វែងរកផលចំណេញ ព្រមទាំងស្ថាប័នសាធារណៈ និងស្ថាប័នឯកជន សិល្បករ និងអ្នកវិជ្ជាជីវៈខាងវប្បធម៌ដទៃទៀតឱ្យចូលរួមអភិវឌ្ឍ និងលើកស្ទួយការប្តូរដោយសេរី និងការផ្លាស់ប្តូរគំនិតដោយសេរី និងវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ ព្រមទាំងសកម្មភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ

និងសេវាកម្មវប្បធម៌ និងជំរុញឱ្យមានការបង្កើត និងមានគំនិតផ្តួចផ្តើមនៅក្នុងសកម្មភាពរបស់ខ្លួន

(ខ) រាល់វិធានការដែលមានគោលដៅបង្កើត និងគាំទ្រយ៉ាងសមស្របដល់បណ្តាស្ថាប័នផ្តល់សេវាសាធារណៈ

(ឃ) រាល់វិធានការដែលមានគោលដៅជំរុញ និងគាំទ្រសិល្បករព្រមទាំងបុគ្គលដែលចូលរួមនៅក្នុងការបង្កើតឡើងនូវវិញ្ញត្តិវប្បធម៌

(ជ) រាល់វិធានការដែលមានគោលដៅលើកស្ទួយពហុប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ រួមទាំងតាមរយៈសេវាសាធារណៈ ផ្នែកវិទ្យុផ្សព្វផ្សាយ ។

មាត្រា ៧.- វិធានការសម្រាប់លើកស្ទួយវិញ្ញត្តិវប្បធម៌

១- រដ្ឋភាគីទាំងអស់ព្យាយាមបង្កើតនៅលើទឹកដីរបស់ខ្លួននូវបរិស្ថានមួយដែលលើកទឹកចិត្តដល់បុគ្គលគ្រប់រូប និងក្រុមសង្គមមនុស្សឱ្យ :

(ក) បង្កើត ផលិត ផ្សព្វផ្សាយ និងចែកចាយវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ផ្ទាល់របស់ខ្លួន និងបានចូលរួម ក្នុងនោះដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ដល់ល័ក្ខខ័ណ្ឌ និងតម្រូវការពិសេសរបស់ស្ត្រី ព្រមទាំងក្រុមសង្គមមនុស្សផ្សេងៗទៀត រួមទាំងក្រុមជនជាតិភាគតិច និងប្រជាជនម្ចាស់ស្រុក ។

(ខ) បានចូលរួមក្នុងរាល់វិញ្ញត្តិវប្បធម៌ផ្សេងៗ ដែលមានប្រភពដើមនៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន ក៏ដូចជាក្នុងប្រទេសដទៃទៀតនៅលើពិភពលោក ។

២- រដ្ឋភាគីទាំងអស់ក៏ព្យាយាមផងដែរ ក្នុងការទទួលស្គាល់ការរួមចំណែកដ៏សំខាន់របស់សិល្បករ និងបុគ្គលគ្រប់រូប ដែលបានចូលរួមនៅក្នុងដំណើរនៃការច្នៃប្រឌិតបង្កើតថ្មីរបស់បណ្តាសហគមន៍វប្បធម៌ និងបណ្តាអង្គការដែលគាំទ្រដល់សហគមន៍វប្បធម៌ទាំងនោះ នៅក្នុងការងាររបស់ពួកគេ ព្រមទាំងតួនាទីស្នូលរបស់ពួកគេក្នុងការបណ្តុះនូវភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ ។

មាត្រា ៨.- វិធានការសម្រាប់ការពារវិញ្ញត្តិវប្បធម៌

១- រដ្ឋភាគីមួយអាចវិភាគវិនិច្ឆ័យពីអត្ថិភាពនៃស្ថានភាពពិសេស ដែលវិញ្ញត្តិវប្បធម៌នៅលើដែនដីរបស់ខ្លួន មានការប្រឈមចំពោះគ្រោះនៃការផុតរលត់ ការគំរាមកំហែងធ្ងន់ធ្ងរ ឬទាមទារឱ្យមានការអភិរក្សជាបន្ទាន់ ទោះជាតាមរបៀបណាក៏ដោយ ដោយមិនប៉ះពាល់ដល់បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៥ និងមាត្រា ៦ ។

២- រដ្ឋភាគីទាំងអស់អាចចាត់វិធានការសមស្របគ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បីការពារ និងថែរក្សាវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ នៅក្នុងស្ថានភាពដែលមានរៀបរាប់នៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី ១ ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ ។

៣- រដ្ឋភាគីទាំងអស់ធ្វើរបាយការណ៍ជូនគណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាល ដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២៣ ស្តីពីវិធានការទាំងអស់ដែលត្រូវបានអនុវត្ត ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការនៃស្ថានភាព ហើយគណៈកម្មាធិការអាចផ្តល់ជាអនុសាសន៍សមស្រប ។

មាត្រា ៩.- ការចែករំលែកព័ត៌មាន និងតម្លាភាព

រដ្ឋភាគីទាំងអស់ :

(ក) ផ្តល់រៀងរាល់បួនឆ្នាំម្តង នៅក្នុងរបាយការណ៍ជូនអង្គការយូណេស្កូ នូវព័ត៌មានសមស្របស្តីពីវិធានការដែលត្រូវបានអនុវត្ត ដើម្បីការពារ និងលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ នៅលើដែនដីរបស់ខ្លួន និងនៅលើឆាកអន្តរជាតិ

(ខ) ចាត់តាំងផ្នែកទំនាក់ទំនងមួយទទួលបន្ទុកចែករំលែកព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអនុសញ្ញានេះ ។

(គ) ចែករំលែក និងផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការការពារ និងការលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ ។

មាត្រា ១០.- ការអប់រំ និងចំណាប់អារម្មណ៍របស់សាធារណជន

រដ្ឋភាគីទាំងអស់ :

(ក) បង្កលក្ខណៈងាយស្រួល និងអភិវឌ្ឍការយល់ដឹងពីសារៈសំខាន់នៃការការពារ និងលើកស្ទួយវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ ជាពិសេសតាមរយៈកម្មវិធីអប់រំ និងធ្វើឱ្យសាធារណជនមានចំណាប់អារម្មណ៍កាន់តែខ្លាំងក្លាឡើង

(ខ) សហប្រតិបត្តិការជាមួយរដ្ឋភាគីដទៃទៀត និងអង្គការអន្តរជាតិក៏ដូចជា អង្គការក្នុងតំបន់ ដើម្បីសម្រេចឱ្យបាននូវគោលដៅនៃមាត្រានេះ

(គ) យកចិត្តទុកដាក់លើកទឹកចិត្តដល់គំនិតច្នៃប្រឌិតបង្កើតថ្មី និងពង្រឹងសមត្ថភាពផលិតកម្មតាមរយៈការបង្កើតឱ្យមានកម្មវិធីអប់រំ ការបណ្តុះបណ្តាល និងការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្មវប្បធម៌ ។ វិធានការទាំងនេះគប្បីត្រូវអនុវត្តធ្វើយ៉ាងណាកុំឱ្យមានផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដល់ទម្រង់ផលិតកម្មជាលក្ខណៈប្រពៃណី ។

មាត្រា ១១.- ការចូលរួមរបស់សង្គមស៊ីវិល

រដ្ឋភាគីទាំងអស់ទទួលស្គាល់តួនាទីជាមូលដ្ឋានរបស់សង្គមស៊ីវិល នៅក្នុងការការពារ និងការលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ ។ រដ្ឋភាគីទាំងអស់ត្រូវលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការចូលរួមយ៉ាងសកម្មរបស់សង្គមស៊ីវិលដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ដើម្បីសម្រេចឱ្យបានតាមគោលដៅនៃអនុសញ្ញានេះ ។

មាត្រា ១២.- ការលើកស្ទួយកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ

រដ្ឋភាគីទាំងអស់ត្រូវខិតខំប្រឹងប្រែងពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី តំបន់ និង អន្តរជាតិ ដើម្បីបង្កើតល័ក្ខខ័ណ្ឌសមស្របដល់ការលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសដល់ស្ថានភាព ដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៨ និងមាត្រា ១៧ ក្នុងគោលដៅ :

(ក) សម្រួលកិច្ចទំនាក់ទំនងរវាងរដ្ឋភាគីនីមួយៗស្តីពីគោលនយោបាយវប្បធម៌

(ខ) ពង្រឹងសមត្ថភាពជាយុទ្ធសាស្ត្រ និងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងវិស័យសាធារណៈនៅក្នុងស្ថាប័នវប្បធម៌សាធារណៈ អាស្រ័យដោយការផ្លាស់ប្តូរវប្បធម៌តាមលក្ខណៈវិជ្ជាជីវៈ និងជាអន្តរជាតិ ព្រមទាំងការចែករំលែកនូវការអនុវត្តន៍ដ៏ល្អប្រសើរបំផុត

(គ) ពង្រឹងភាពជាដៃគូជាមួយសង្គមស៊ីវិល អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងវិស័យឯកជន និងរវាងរដ្ឋភាពទាំងនេះ ដើម្បីបង្កលក្ខណៈងាយស្រួល និងលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌

(ឃ) លើកស្ទួយការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ និងជំរុញភាពជាដៃគូ ដើម្បីពង្រឹងការចែករំលែកព័ត៌មាន និងការយល់ដឹងផ្នែកវប្បធម៌ និងដើម្បីបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌

(ង) ជំរុញឱ្យមានការចុះកិច្ចព្រមព្រៀងសហផលិតកម្ម និងសហចែកចាយ ។

មាត្រា ១៣.- សមាហរណកម្មវប្បធម៌ទៅក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាព

រដ្ឋភាគីទាំងអស់ត្រូវប្រឹងប្រែងធ្វើសមាហរណកម្មវប្បធម៌ទៅក្នុងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍របស់ខ្លួនទៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ដើម្បីបង្កើតល័ក្ខខ័ណ្ឌសមស្របដល់ការអភិវឌ្ឍ ប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនេះ ដើម្បីបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ទិដ្ឋភាពនានាពាក់ព័ន្ធនឹងការការពារ និងលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ ។

មាត្រា ១៤.- កិច្ចសហប្រតិបត្តិការដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍

រដ្ឋភាគីទាំងអស់ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការគាំទ្រកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ដើម្បីការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ដោយឡែកពាក់ព័ន្ធនឹងតម្រូវការពិសេសរបស់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ សំដៅសម្រួលដល់ការលេចឡើងនូវវិស័យវប្បធម៌ដ៏រស់រវើកក្នុងចំណោមវិស័យដទៃទៀត តាមរយៈមធ្យោបាយដូចខាងក្រោម :

(ក) ការពង្រឹងឧស្សាហកម្មវប្បធម៌របស់បណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ :

(១) ដោយបង្កើត និងពង្រឹងសមត្ថភាពផលិត និងសមត្ថភាពចែកចាយវប្បធម៌នៅក្នុងបណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍

(២) ដោយជួយសម្រួលលការបញ្ច្រាបចូលបានយ៉ាងទូលំទូលាយនូវសកម្មភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេវាកម្មវប្បធម៌ទៅក្នុងទីផ្សារពិភពលោក និងទៅក្នុងបណ្តាញចែកចាយជាអន្តរជាតិ

(៣) ដោយអនុញ្ញាតឱ្យមានការលេចឡើងនូវទីផ្សារក្នុងស្រុក និងថ្នាក់តំបន់ជាលក្ខណៈចីរភាព

(៤) ដោយអនុម័តទទួលយកវិធានការសមស្របតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន នៅក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការបញ្ច្រាបចូលទៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួននូវសកម្មភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេវាកម្មវប្បធម៌របស់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍

(៥) ដោយគាំទ្រការងារច្នៃប្រឌិតបង្កើតថ្មីនិងដោយបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការបំលាស់ទីរបស់សិល្បករនៃប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន

(៦) ដោយជំរុញកិច្ចប្រតិបត្តិការសមស្របរវាងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ និងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ជាពិសេសនៅក្នុងវិស័យតន្ត្រី និងវិស័យភាពយន្ត

(ខ) ការពង្រឹងសមត្ថភាព តាមរយៈការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន បទពិសោធន៍ និងកោសល្យវិច័យ ព្រមទាំងការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សនៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងវិស័យសាធារណៈ និងឯកជនពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសនឹងសមត្ថភាពជាយុទ្ធសាស្ត្រ និងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងតាមរយៈការរៀបចំតាក់តែង និងការអនុវត្តគោលនយោបាយការលើកស្ទួយ និងការចែកចាយវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ ការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសខ្នាតមធ្យម ខ្នាតតូច និងមីក្រូសហគ្រាស ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ព្រមទាំងការអភិវឌ្ឍ និងការផ្ទេរសមត្ថភាព

(គ) ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យា និងចំណេះធ្វើតាមរយៈការបង្កើតវិធានការលើកទឹកចិត្តសមស្រប ជាពិសេសនៅក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម និងសហគ្រាសវប្បធម៌

(ឃ) ការគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ តាមមធ្យោបាយ :

(១) បង្កើតមូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ ដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ១៨

(២) ផ្តល់ជំនួយសាធារណៈដល់ការអភិវឌ្ឍ ទៅតាមតម្រូវការ រួមទាំងជំនួយបច្ចេកទេស សម្រាប់ជំរុញ និងគាំទ្រគំនិតច្នៃប្រឌិតបង្កើតថ្មី

(៣) ទម្រង់ផ្សេងៗទៀតនៃជំនួយហិរញ្ញវត្ថុ ដូចជាការខ្ចីប្រាក់មានអត្រាការប្រាក់ទាប ឧបត្ថម្ភកធន និងយន្តការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដទៃទៀត ។

មាត្រា ១៥.- បែបបទនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ

រដ្ឋភាគីលើកទឹកចិត្តដល់ការអភិវឌ្ឍភាពជាដៃគូ រវាងវិស័យសាធារណៈ និងវិស័យឯកជន និងអង្គការមានគោលដៅមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ និងក្នុងរង្វង់ដែនដីរបស់ខ្លួន ដើម្បីធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយបណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ សំដៅពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ពួកគេក្នុងការការពារ និងលើកស្ទួយ ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ ។ ជាកិច្ចឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការជាក់ស្តែងរបស់បណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ភាពជាដៃគូប្រកបដោយលក្ខណៈថ្មីប្រឌិតទាំងនេះ នឹងសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធធនធានមនុស្ស និងគោលនយោបាយ ព្រមទាំងទៅលើការផ្លាស់ប្តូរសកម្មភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេវាកម្មវប្បធម៌ ។

មាត្រា ១៦.- ភាពអនុគ្រោះចំពោះប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍

ប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍បង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការផ្លាស់ប្តូរវប្បធម៌ ជាមួយនឹងបណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដោយផ្តល់នូវភាពអនុគ្រោះដល់សិល្បករ អ្នកវិជ្ជាជីវៈ និងអ្នកអនុវត្តខាងវប្បធម៌ដទៃទៀត ព្រមទាំងដល់ទ្រព្យសម្បត្តិ និងសេវាកម្មវប្បធម៌របស់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍តាមរយៈក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន និងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តសមស្រប ។

មាត្រា ១៧.- កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិស្ថិតក្នុងស្ថានភាពគំរាមកំហែងធ្ងន់ធ្ងរ ប្រឆាំងនឹងវិញ្ញត្តិវប្បធម៌

រដ្ឋភាគីទាំងអស់ធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ដើម្បីជួយគ្នាទៅវិញទៅមកដោយយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសទៅលើប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ នៅក្នុងស្ថានភាពដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៨ ។

មាត្រា ១៨.- មូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌

១- ត្រូវបានបង្កើតមូលនិធិអន្តរជាតិមួយសម្រាប់ភាពផ្សេងៗគ្នានៃវប្បធម៌ ដែលតទៅនេះត្រូវបានហៅកាត់ថា "មូលនិធិ" ។

២- មូលនិធិនេះ គឺជាមូលនិធិដាក់បញ្ញើដោយអនុលោមទៅតាមបទបញ្ញាហិរញ្ញវត្ថុរបស់អង្គការយូណេស្កូ ។

៣- ធនធានមូលនិធិមានប្រភពមកពី ៖

(ក) ប្រាក់វិភាគទានស្ម័គ្រចិត្តផ្តល់ដោយរដ្ឋភាគីទាំងឡាយ

(ខ) មូលនិធិដែលផ្តល់ឱ្យក្នុងគោលបំណងនេះដោយសន្និសីទកិច្ចលរបស់អង្គការយូណេស្កូ

(គ) ប្រាក់ហិរញ្ញ ប្រាក់អំណោយ ឬអច្ច័យទានដែលអាចត្រូវបានផ្តល់ឱ្យដោយរដ្ឋដទៃទៀត ដោយអង្គការនានា និងដោយកម្មវិធីរបស់ប្រព័ន្ធអង្គការសហប្រជាជាតិ អង្គការក្នុងតំបន់ ឬអង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការសាធារណៈ ឬអង្គការឯកជន ឬបុគ្គលជាឯកជន

(ឃ) ការប្រាក់ទាំងអស់ដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងធនធាននៃ " មូលនិធិ "

(ង) ប្រាក់ចំណូលបានមកពីការរៃអង្គាស និងប្រាក់កម្រៃបានមកពីការសំដែងនានាដែលរៀបចំឡើងដើម្បីប្រយោជន៍នៃមូលនិធិ

(ច) ធនធានដទៃទៀតទាំងអស់ដែលអនុញ្ញាតដោយបទបញ្ញារបស់មូលនិធិ ។

៤- ការប្រើប្រាស់ធនធានមូលនិធិត្រូវសម្រេចដោយគណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាល ដោយផ្អែកទៅលើការតម្រង់ទិសពីសន្និសីទរបស់រដ្ឋភាគី ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២២ ។

៥- គណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាលអាចយល់ព្រមទទួលយកវិភាគទាន និងជំនួយឧបត្ថម្ភក្រោមទម្រង់ដទៃទៀត ក្នុងគោលបំណងទូទៅ ឬពិសេសដែលពាក់ព័ន្ធនឹងគម្រោងជាក់លាក់ ឱ្យតែគម្រោងទាំងនេះត្រូវបានអនុម័តដោយគណៈកម្មាធិការនេះ ។

៦- ការផ្តល់វិភាគទានផ្សេងៗដល់មូលនិធិមិនអាចភ្ជាប់ទៅនឹងល័ក្ខខ័ណ្ឌនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច ឬរូបភាពផ្សេងៗទៀត ដែលមានលក្ខណៈវិសមិតភាពនឹងគោលដៅរបស់អនុសញ្ញានេះឡើយ ។

៧- រដ្ឋភាគីទាំងឡាយត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ផ្តល់វិភាគទានស្ម័គ្រចិត្តជាទៀងទាត់ ដើម្បីឱ្យអនុសញ្ញានេះអាចអនុវត្តបានសម្រេច ។

មាត្រា ១៩.- ការផ្លាស់ប្តូរ ការវិភាគ និងការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន

១- រដ្ឋភាគីទាំងអស់យល់ព្រមផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន និងកោសល្យវិច័យ ពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រមូលទិន្នន័យ និងស្ថិតិ ស្តីពីភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ ព្រមទាំងការអនុវត្តដ៏ល្អប្រសើរ ដើម្បីការការពារ និងលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌

២- អង្គការយូណេស្កូបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ការប្រមូល ការវិភាគ និងការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន ស្ថិតិ និងការអនុវត្តដ៏ល្អប្រសើរទាំងអស់ក្នុងវិស័យនេះ តាមរយៈយន្តការដែលមានស្រាប់នៅក្នុងលេខាធិការដ្ឋាន

៣- ម្យ៉ាងវិញទៀត អង្គការយូណេស្កូបង្កើត និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពធនាគារទិន្នន័យពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យផ្សេងៗ និងអង្គការរដ្ឋាភិបាល អង្គការឯកជន និងអង្គការមានគោលដៅមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញនានា ដែលធ្វើសកម្មភាពនៅក្នុងវិស័យនៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌

៤- ដើម្បីសំរួលដល់ការប្រមូលទិន្នន័យផ្សេងៗ អង្គការយូណេស្កូផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសមួយលើការពង្រឹងសមត្ថភាព និងកោសល្យវិច័យរបស់រដ្ឋភាគីទាំងអស់ដែលលើកសំណើសុំជំនួយពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានេះ

៥- ការប្រមូលព័ត៌មានដែលបានកំណត់នៅក្នុងមាត្រានេះ បំពេញបន្ថែមព័ត៌មានដែលមានចែងនៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិ នៃមាត្រា ៩ ។

ជំពូកទី ៥

ទំនាក់ទំនងជាមួយលិខិតុបករណ៍ដទៃទៀត

មាត្រា ២០.- ទំនាក់ទំនងជាមួយលិខិតុបករណ៍ដទៃទៀត : ការគាំទ្រគ្នាទៅវិញទៅមក ការបំពេញបន្ថែម និងការមិនចំណុះគ្នា

១- រដ្ឋភាគីទាំងអស់ទទួលស្គាល់ថាខ្លួនត្រូវបំពេញដោយសុទ្ធចិត្តនូវកាតព្វកិច្ចរបស់ពួកគេ យោងតាមអនុសញ្ញានេះ និងសន្ធិសញ្ញាដទៃទៀតទាំងអស់ដែលខ្លួនជាភាគី ។ ដូច្នេះមិនត្រូវដាក់អនុសញ្ញានេះឱ្យនៅចំណុះនឹងសន្ធិសញ្ញាដទៃទៀតឡើយ

(ក) រដ្ឋភាគីទាំងអស់លើកទឹកចិត្តដល់ការគាំទ្រគ្នាទៅវិញទៅមករវាងអនុសញ្ញានេះ និងសន្ធិសញ្ញាដទៃទៀតដែលខ្លួនជាភាគី ហើយ

(ខ) នៅពេលដែលរដ្ឋភាគីបកស្រាយ និងអនុវត្តសន្ធិសញ្ញាដទៃទៀតដែលខ្លួនជាភាគី ឬនៅពេលដែលរដ្ឋភាគីត្រូវបានចងភ្ជាប់ដោយកាតព្វកិច្ចអន្តរជាតិផ្សេងទៀត រដ្ឋភាគីទាំងឡាយនោះ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើបទប្បញ្ញត្តិច្បាស់លាស់ នៃអនុសញ្ញានេះ ។

២- គ្មានចំណុចណាមួយនៅក្នុងអនុសញ្ញានេះអាចត្រូវបានបកស្រាយថាជាការកែប្រែសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋភាគី ឱ្យស្របតាមសន្ធិសញ្ញាដទៃទៀតដែលខ្លួនជាភាគីឡើយ ។

មាត្រា ២១.- ការព្រមព្រៀង និងការសម្របសម្រួលអន្តរជាតិ

រដ្ឋភាគីទាំងអស់សន្យាលើកស្ទួយគោលដៅ និងគោលការណ៍នៃអនុសញ្ញានេះ នៅក្នុងវេទិកាអន្តរជាតិដទៃទៀត ។ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនេះ បណ្តារដ្ឋភាគីធ្វើការពិគ្រោះយោបល់គ្នា ប្រសិនបើអាចធ្វើទៅបាន ដោយប្រកាន់ភ្ជាប់នូវស្មារតីនៃគោលដៅ និងគោលការណ៍ទាំងនេះ ។

ជំពូកទី ៦

អង្គការនៃអនុសញ្ញា

មាត្រា ២២.- សន្និសីទរដ្ឋភាគី

១- ត្រូវបានបង្កើតសន្និសីទរដ្ឋភាគីមួយ ដែលជាអង្គការពេញអង្គ និងកំពូលនៃអនុសញ្ញានេះ ។

២- សន្និសីទរដ្ឋភាគីធ្វើការប្រជុំជាសម័យប្រជុំសាមញ្ញ រៀងរាល់ពីរឆ្នាំម្តង តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃសន្និសីទកំពូលរបស់អង្គការយូណេស្កូ ។ សន្និសីទរដ្ឋភាគីអាចធ្វើការប្រជុំជាសម័យប្រជុំវិសាមញ្ញបាន ប្រសិនបើសន្និសីទធ្វើការសម្រេចដូច្នេះ ឬប្រសិនបើមានសំណើធ្វើទៅគណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាល ដោយរដ្ឋភាគីចំនួនយ៉ាងហោចណាស់មួយភាគបី ។

៣- សន្និសីទរដ្ឋភាគីធ្វើការអនុម័តបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន ។

៤- សន្និសីទរដ្ឋភាគីមានមុខងារដូចតទៅ :

(ក) បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងសមាជិកគណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាល

(ខ) ទទួល និងពិនិត្យរបាយការណ៍របស់បណ្តារដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ ដែលបានផ្ញើទៅដោយគណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាល

(គ) អនុម័តសេចក្តីណែនាំប្រតិបត្តិដែលរៀបចំឡើងដោយគណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាលតាមសំណើរបស់ខ្លួន

(ឃ) ចាត់វិធានការដែលខ្លួនយល់ថាមានការចាំបាច់ ដើម្បីលើកស្ទួយគោលដៅនៃអនុសញ្ញានេះ ។

មាត្រា ២៣.- គណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាល

១- ត្រូវបានបង្កើតនៅក្នុងអង្គការយូណេស្កូនូវគណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាលមួយ ដើម្បីការពារ និងលើកស្ទួយភាពផ្សេងៗគ្នានៃវិញ្ញត្តិវប្បធម៌ ដែលតទៅនេះត្រូវបានហៅថា "គណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាល" ។ គណៈកម្មាធិការនេះមានសមាសភាពតំណាងមកពីរដ្ឋចំនួន ១៨ ជាភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ ដែលត្រូវបានបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងសម្រាប់អាណត្តិបួនឆ្នាំដោយសន្និសីទរដ្ឋភាគី ចាប់តាំងពីពេលដែលអនុសញ្ញានេះចូលជាធរមាន អនុលោមតាមមាត្រា ២៩ ។

២- គណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាលធ្វើការប្រជុំម្តងក្នុងមួយឆ្នាំ ។

៣- គណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាលដំណើរការក្រោមអំណាចនៃការគ្រប់គ្រង និងស្របតាមសេចក្តីណែនាំនៃសន្និសីទរដ្ឋភាគី ហើយត្រូវរាយការណ៍ជូនសន្និសីទនេះ ។

៤- គណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាលនឹងមានសមាជិកកើនឡើងដល់ចំនួន ២៤ នៅពេលដែលចំនួនរដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះនឹងកើនឡើងរហូតដល់ ៥០ រដ្ឋ ។

៥- ការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងសមាជិកគណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាលត្រូវធ្វើឡើង ដោយផ្អែកទៅលើគោលការណ៍នៃការបែងចែកទីតាំងភូមិសាស្ត្រប្រកបដោយសមធម៌ និងផ្លាស់ប្តូរវេនគ្នា ។

៦-ដោយមិនគិតដល់ភារកិច្ចផ្សេងៗទៀតដែលអនុសញ្ញានេះប្រគល់ទៅឱ្យគណៈកម្មាធិការ មុខងាររបស់គណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាលមានដូចតទៅ :

(ក) ៈ លើកស្ទួយគោលដៅនៃអនុសញ្ញានេះ លើកទឹកចិត្ត និងធ្វើការតាមដានការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ

(ខ) រៀបចំ និងដាក់ជូនសន្និសីទរដ្ឋភាគីដើម្បីអនុម័ត ទៅតាមសំណើរបស់សន្និសីទនូវសេចក្តីណែនាំប្រតិបត្តិពាក់ពន្ធ័នឹងការរៀបចំ និងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ

(គ) ផ្ញើជូនសន្និសីទរដ្ឋភាគីនូវរបាយការណ៍របស់រដ្ឋភាគីអនុសញ្ញា រួមមានការវាយតម្លៃរបស់គណៈកម្មាធិការ និងខ្លឹមសារសង្ខេបនៃរបាយការណ៍ទាំងនោះផង

(ឃ) ផ្តល់អនុសាសន៍សមស្រប នៅក្នុងស្ថានភាពដែលរដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញាបានទាញចំណាប់អារម្មណ៍របស់គណៈកម្មាធិការ ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិច្បាស់លាស់នៃអនុសញ្ញា ជាពិសេសមាត្រា ៨

(ង) រៀបចំបង្កើតនីតិវិធី និងយន្តការពិគ្រោះយោបល់ផ្សេងៗទៀត ដើម្បីលើកស្ទួយគោលដៅ និងគោលការណ៍នៃអនុសញ្ញានេះ នៅក្នុងវេទិកាអន្តរជាតិដទៃទៀត

(ច) បំពេញរាល់កិច្ចការទាំងអស់ដែលសន្និសីទរដ្ឋភាគីអាចប្រគល់ឱ្យ ។

៧- យោងទៅតាមបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន គណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាលអាចកោះអញ្ជើញអង្គការសាធារណៈ ឬអង្គការឯកជន ឬរូបវន្តបុគ្គលនៅគ្រប់ពេលទាំងអស់ ឱ្យចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំរបស់ខ្លួន ដើម្បីពិគ្រោះយោបល់ទៅលើបញ្ហាពិសេសដោយឡែកផ្សេងៗ ។

៨- គណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាលធ្វើការតាក់តែងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន ហើយដាក់ជូនសន្និសីទរដ្ឋភាគីធ្វើការអនុម័ត ។

មាត្រា ២៤.- លេខាធិការដ្ឋានអង្គការយូណេស្កូ

១- អង្គការនៃអនុសញ្ញានេះមានជំនួយពីលេខាធិការដ្ឋានអង្គការយូណេស្កូ ។

២- លេខាធិការដ្ឋានរៀបចំឯកសាររបស់សន្និសីទរដ្ឋភាគី និងឯកសាររបស់គណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំងសេចក្តីព្រាងរបៀបវារៈនៃកិច្ចប្រជុំ ជួយដល់ការអនុវត្តនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់ពួកគេ និងធ្វើរបាយការណ៍ពីការអនុវត្តនេះ ។

ជំពូកទី ៧

អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ២៥.- ការដោះស្រាយវិវាទ

១- ក្នុងករណីមានវិវាទកើតឡើងរវាងរដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ ទាក់ទងនឹងការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តអនុសញ្ញា រដ្ឋភាគីត្រូវស្វែងរកដំណោះស្រាយមួយ តាមរយៈការចរចា ។

២- ប្រសិនបើរដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់មិនអាចឈានទៅដល់ការព្រមព្រៀងតាមរយៈការចរចាបានទេ ពួកគេអាចព្រមព្រៀងគ្នាស្វែងរកអន្តរាគមន៍ផ្សះផ្សាពីខាងក្រៅ ឬស្នើសុំឱ្យតតិយជនជួយសម្រុះសម្រួល ។

៣- ប្រសិនបើគ្មានអន្តរាគមន៍ផ្សះផ្សា ឬសម្រុះសម្រួលទេ ឬប្រសិនបើវិវាទមិនអាចដោះស្រាយតាមរយៈការចរចា អន្តរាគមន៍ផ្សះផ្សា ឬសម្រុះសម្រួលបានទេ រដ្ឋភាគីមួយអាចស្វែងរកជំនួយផ្សះផ្សា ដោយអនុលោមទៅតាមនីតិវិធីដែលមានរៀបរាប់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃអនុសញ្ញានេះ ។ រដ្ឋភាគីទាំងអស់ត្រូវតែពិនិត្យដោយសុទ្ធចិត្តនូវសំណើដំណោះស្រាយវិវាទ ដែលលើកឡើងដោយគណៈកម្មការផ្សះផ្សា ។

៤- នៅពេលឱ្យសច្ចាប័ន យល់ព្រមទទួលយក ឯកភាព ឬចូលជាសមាជិក រដ្ឋភាគីនីមួយៗ អាចប្រកាសថា ខ្លួនមិនទទួលស្គាល់នីតិវិធីផ្សះផ្សាដែលមានចែងខាងលើទេ ។ រដ្ឋភាគីទាំងឡាយណាដែលបានធ្វើសេចក្តីប្រកាសបែបនេះរួចហើយ អាចដកសេចក្តីប្រកាសនោះវិញ នៅគ្រប់ពេលដោយធ្វើការជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅអគ្គនាយកអង្គការយូណេស្កូ ។

មាត្រា ២៦.- ការឱ្យសច្ចាប័ន ការយល់ព្រមទទួលយក ការឯកភាព ឬការចូលជាសមាជិក ដោយរដ្ឋជាសមាជិក

១- អនុសញ្ញានេះត្រូវបានដាក់ជូនរដ្ឋជាសមាជិករបស់អង្គការយូណេស្កូ ដើម្បីឱ្យសច្ចាប័ន យល់ព្រមទទួលយក ឯកភាព ឬចូលជាសមាជិក ដោយអនុលោមទៅតាមនីតិវិធីរដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់រដ្ឋទាំងនោះរៀងៗខ្លួន ។

២- លិខិតូបករណ៍ធ្វើសច្ចាប័ន យល់ព្រមទទួលយក ឯកភាព ឬចូលជាសមាជិក ត្រូវបានតំកល់ទុកនៅអគ្គនាយកអង្គការយូណេស្កូ ។

មាត្រា ២៧.- ការចូលជាសមាជិក

១- អនុសញ្ញានេះបើកចំហដល់បណ្តារដ្ឋទាំងឡាយ ដែលមិនមែនជាសមាជិករបស់អង្គការយូណេស្កូ ឱ្យចូលជាសមាជិក ប៉ុន្តែរដ្ឋទាំងនោះត្រូវតែជាសមាជិករបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ឬជាសមាជិកនៃស្ថាប័នជំនាញមួយក្នុងចំណោមស្ថាប័នជំនាញផ្សេងៗរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិដែលត្រូវបានអញ្ជើញឱ្យចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះដោយសន្និសីទកិច្ចលរបស់អង្គការ ។

២- អនុសញ្ញានេះក៏បើកចំហឱ្យចូលជាសមាជិកផងដែរ ចំពោះដែនដីដែលមានស្វ័យភាពផ្ទៃក្នុងពេញលេញ ដែលទទួលស្គាល់ដោយអង្គការសហប្រជាជាតិ ប៉ុន្តែមិនទាន់មានឯករាជ្យភាពពេញលេញ អនុលោមតាមសេចក្តីសម្រេចលេខ ១៥១៤ (XV) នៃមហាសន្និបាត និងមានសមត្ថកិច្ចចំពោះវិស័យដែលអនុសញ្ញានេះយកចិត្តទុកដាក់លើ រួមទាំងសមត្ថកិច្ចក្នុងការចុះសន្ធិសញ្ញាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យទាំងនេះផង ។

៣- បទប្បញ្ញត្តិខាងក្រោមនេះអនុវត្តទៅលើអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ :

(ក) អនុសញ្ញានេះក៏បើកចំហឱ្យចូលជាសមាជិកផងដែរ ចំពោះអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ទាំងឡាយណាដែលចងកាតព្វកិច្ចពេញលេញដោយបទប្បញ្ញត្តិ នៃអនុសញ្ញានេះ ដូចគ្នានឹងបណ្តារដ្ឋភាគីផងដែរ លើកលែងតែអញ្ញត្រកម្មដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌនានាខាងក្រោម

(ខ) នៅពេលរដ្ឋមួយ ឬច្រើនដែលជាសមាជិកអង្គការបែបនេះ ក៏ជាភាគីនៃអនុសញ្ញានេះដែរ អង្គការ និងរដ្ឋជាសមាជិកទាំងនេះ បានព្រមព្រៀងទៅតាមការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន ក្នុងការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ពួកគេ ស្របតាមអនុសញ្ញានេះ ។ ការបែងចែកការទទួលខុសត្រូវនេះមានអានុភាពនៅពេលបញ្ចប់នីតិវិធី នៃការ

ជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដូចមានរៀបរាប់ក្នុងវាក្យខណ្ឌ (ខ) ។ អង្គការ និងរដ្ឋជាសមាជិកមិនមាននីតិសម្បទាក្នុងការអនុវត្តរួមគ្នានូវសិទ្ធិ ដែលកើតចេញពីអនុសញ្ញានេះឡើយ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀតនៅក្នុងវិស័យដែលស្ថិតនៅក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន អង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់មានចំនួនសំឡេងឆ្នោតស្មើនឹងចំនួនរដ្ឋជាសមាជិកដែលជាភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ ដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិបោះឆ្នោតរបស់ខ្លួន ។ អង្គការទាំងនេះមិនអនុវត្តសិទ្ធិបោះឆ្នោតរបស់ខ្លួនឡើយ ប្រសិនបើរដ្ឋជាសមាជិកនៃអង្គការនេះអនុវត្តសិទ្ធិបោះឆ្នោតរបស់ខ្លួន និងផ្ទុយមកវិញ

(គ) អង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់មួយ និងរដ្ឋជាសមាជិករបស់ខ្លួនដែលបានព្រមព្រៀងឱ្យមានការបែងចែកការទទួលខុសត្រូវដូចដែលបានចែងនៅក្នុងវាក្យខណ្ឌ (ខ) ផ្តល់ដំណឹងដល់ភាគីទាំងអស់ពីការបែងចែកនេះ តាមវិធីដូចខាងក្រោម :

១- នៅក្នុងលិខិតូបករណ៍ចូលជាសមាជិក អង្គការនេះបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់លាស់ពីការបែងចែកការទទួលខុសត្រូវពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាដែលគ្រប់គ្រងដោយអនុសញ្ញា

២- ក្នុងករណីមានការកែប្រែការទទួលខុសត្រូវរៀងៗខ្លួននៅពេលក្រោយ អង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ត្រូវផ្តល់ដំណឹងដល់អ្នកតំកល់ឯកសារនូវរាល់សំណើកែប្រែការទទួលខុសត្រូវទាំងនេះ ។ រីឯអ្នកតំកល់ឯកសារវិញត្រូវជូនដំណឹងទៅភាគីទាំងអស់ពីការកែប្រែនេះ

(ឃ) បណ្តារដ្ឋជាសមាជិកនៃអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់មួយ ដែលក្លាយទៅជាភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវចាត់ទុកថាខ្លួននៅតែមានសមត្ថកិច្ចក្នុងគ្រប់វិស័យដែលមិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការផ្ទេរសមត្ថកិច្ចទៅឱ្យអង្គការដែលត្រូវបានប្រកាស ឬជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅឱ្យអ្នកតំកល់ឯកសារ

(ង) ពាក្យថា "អង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់" សំដៅដល់អង្គការមួយដែលបង្កើតឡើងដោយបណ្តារដ្ឋអធិបតេយ្យជាសមាជិករបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ឬស្ថាប័នជំនាញមួយក្នុងចំណោមស្ថាប័នជំនាញទាំងឡាយរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលរដ្ឋទាំងនេះបានផ្ទេរសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនទៅក្នុងវិស័យ ដែលគ្រប់គ្រងដោយអនុសញ្ញានេះ ហើយដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតយ៉ាងត្រឹមត្រូវឱ្យក្លាយទៅជាភាគីយោងតាមនីតិវិធីផ្ទៃក្នុង ។

៤- លិខិតូបករណ៍ចូលជាសមាជិកត្រូវបានតំកល់ទុកនៅអគ្គនាយកអង្គការយូណេស្កូ ។

មាត្រា ២៨.- កន្លែងទាក់ទងព័ត៌មាន

នៅពេលដែលបានក្លាយជាភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ ភាគីនីមួយៗត្រូវកំណត់ពីកន្លែងទាក់ទងព័ត៌មាន ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៩ ។

មាត្រា ២៩.- ការចូលជាធរមាន

១- អនុសញ្ញានេះនឹងចូលជាធរមានក្នុងរយៈពេលបីខែ ក្រោយកាលបរិច្ឆេទ នៃការតំកល់លិខិតូបករណ៍ឱ្យសច្ចាប័ន យល់ព្រមទទួលយក ឯកភាព ឬចូលជាសមាជិកលើកទី៣០ ប៉ុន្តែការធ្វើបែបនេះ គឺចំពោះតែរដ្ឋ ឬអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ ដែលបានតំកល់លិខិតូបករណ៍ធ្វើសច្ចាប័ន យល់ព្រមទទួលយក ឯកភាព ឬចូលជាសមាជិករបស់ខ្លួនតាមកាលបរិច្ឆេទនោះឬមុនពេលនោះប៉ុណ្ណោះ ។ អនុសញ្ញានេះនឹងចូលជាធរមានសម្រាប់គ្រប់រដ្ឋភាគីដទៃទៀត ក្នុងរយៈពេលបីខែក្រោយពីបានតំកល់លិខិតូបករណ៍ឱ្យសច្ចាប័ន យល់ព្រមទទួលយក ឯកភាព ឬចូលជាសមាជិក ។

២- ដើម្បីបំពីគោលដៅនៃមាត្រានេះ គ្មានលិខិតូបករណ៍ណាមួយដែលបានតំកល់ដោយអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់មួយ ត្រូវបានចាត់ទុកថាមកបន្ថែមលើលិខិតូបករណ៍ដែលរដ្ឋជាសមាជិកនៃអង្គការនេះបានតំកល់ទុករួចហើយឡើយ ។

មាត្រា ៣០.- របបរដ្ឋធម្មនុញ្ញសហព័ន្ធ ឬមិនមែនរដ្ឋទោល

ដោយទទួលស្គាល់ថា កិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិក៏ចងជង់ដែរនូវកាតព្វកិច្ចរដ្ឋភាគី ដោយមិនអាស្រ័យនឹងប្រព័ន្ធរដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់ខ្លួន រាល់បទប្បញ្ញត្តិខាងក្រោមនេះអនុវត្តចំពោះរដ្ឋភាគីណាដែលមានរបបរដ្ឋធម្មនុញ្ញសហព័ន្ធ ឬមិនមែនរដ្ឋទោល :

(ក) ពាក់ព័ន្ធនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ ដែលការអនុវត្តស្ថិតក្នុងសមត្ថកិច្ចនៃអំណាចនីតិបញ្ញត្តិសហព័ន្ធ ឬអំណាចនីតិបញ្ញត្តិកណ្តាល កាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋាភិបាលសហព័ន្ធ ឬរដ្ឋាភិបាលកណ្តាល គឺដូចគ្នាទៅនឹងកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋភាគីដែលមិនមែនជារដ្ឋសហព័ន្ធដែរ

(ខ) ពាក់ព័ន្ធនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ ដែលការអនុវត្តស្ថិតក្នុងសមត្ថកិច្ចនៃអង្គភាពប្រមូលផ្តុំនីមួយៗ ដូចជារដ្ឋ តំបន់(កុងតេ) ខេត្ត ឬស្រុក(កង់តុង) ដែលមិនចាំបាច់ត្រូវចាត់វិធានការច្បាប់ស្របតាមរបបរដ្ឋធម្មនុញ្ញសហព័ន្ធ ប្រសិនបើចាំបាច់ រដ្ឋាភិបាលសហព័ន្ធនឹងផ្តល់ដំណឹងពីបទប្បញ្ញត្តិទាំងនេះដល់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃអង្គភាពប្រមូលផ្តុំ ដូចជារដ្ឋ តំបន់ (កុងតេ) ខេត្ត ឬស្រុក(កង់តុង) ដោយមានយោបល់យល់ស្រប ដើម្បីធ្វើការអនុម័ត ។

មាត្រា ៣១.- ការបដិសេធ

១- ភាគីនីមួយៗមានលទ្ធភាពបដិសេធអនុសញ្ញានេះ ។

២- ការបដិសេធត្រូវជូនដំណឹងតាមរយៈលិខិតូបករណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរតំកល់ទុកនៅអគ្គនាយកអង្គការយូណេស្កូ ។

៣- ការបដិសេធមានសុពលភាព ក្នុងរយៈពេលដប់ពីរខែ ក្រោយពីបានទទួលលិខិតូបករណ៍បដិសេធ ។ ការបដិសេធនេះមិនកែប្រែកាតព្វកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុដែលរដ្ឋភាគីបដិសេធត្រូវអនុវត្តរហូតដល់កាលបរិច្ឆេទនៃការដកខ្លួនចេញ មានសុពលភាព ។

មាត្រា ៣២.- មុខងាររបស់អ្នកតំកល់ឯកសារ

ក្នុងនាមជាអ្នកទទួលតំកល់ឯកសារនៃអនុសញ្ញានេះ អគ្គនាយកអង្គការយូណេស្កូត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានទៅរដ្ឋជាសមាជិកអង្គការ រដ្ឋមិនមែនជាសមាជិក និងអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២៧ ព្រមទាំងអង្គការសហប្រជាជាតិ អំពីការតំកល់ទុករាល់លិខិតូបករណ៍សម្រាប់ផ្តល់សច្ចាប័ន យល់ព្រមទទួលយក ឯកភាព ឬចូលជាសមាជិក ដែលមានបញ្ជាក់ក្នុងមាត្រា ២៦ និង មាត្រា ២៧ និងពីការបដិសេធដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ៣១ ។

មាត្រា ៣៣.- វិសោធនកម្ម

១- រដ្ឋភាគីនីមួយៗអាចស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មអនុសញ្ញានេះ តាមរយៈលិខិតជាលាយលក្ខណ៍អក្សរផ្ញើទៅអគ្គនាយក ។ អគ្គនាយកបញ្ជូនលិខិតនេះទៅគ្រប់រដ្ឋភាគីទាំងអស់ ។ ប្រសិនបើនៅក្នុងរយៈពេលប្រាំមួយខែបន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការបញ្ជូនលិខិត រដ្ឋភាគីចំនួនយ៉ាងហោចណាស់ពាក់កណ្តាលបានផ្តល់ចម្លើយយល់ស្របនឹងសំណើនេះ អគ្គនាយកមានសិទ្ធិដាក់បង្ហាញសំណើនេះសម្រាប់សម័យប្រជុំរបស់សន្និសីទរដ្ឋភាគីលើកក្រោយ ដើម្បីពិភាក្សា និងធ្វើការអនុម័តជាយថាហេតុ ។

២- វិសោធនកម្មត្រូវអនុម័តដោយសំឡេងភាគច្រើនពីរភាគបីនៃរដ្ឋភាគីមានវត្តមាន និងចូលរួមបោះឆ្នោត ។

៣- នៅពេលអនុម័តរួចហើយ វិសោធនកម្មអនុសញ្ញានេះត្រូវបញ្ជូនទៅរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ដើម្បីឱ្យសច្ចាប័ន យល់ព្រមទទួលយក ឯកភាព ឬចូលជាសមាជិក ។

៤- ចំពោះភាគីដែលបានឱ្យសច្ចាប័ន យល់ព្រមទទួលយក ឯកភាព ឬចូលជាសមាជិក វិសោធនកម្មអនុសញ្ញានេះចូលជាធរមានក្នុងរយៈពេលបីខែ ក្រោយពីបានតំកល់ទុកលិខិតូបករណ៍ដោយភាគីចំនួនពីរភាគបី ដូចដែលមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ៣ នៃមាត្រានេះ ។ បន្ទាប់មកទៀត ចំពោះរដ្ឋភាគីនីមួយៗដែលឱ្យសច្ចាប័ន យល់ព្រមទទួលយក ឯកភាព ឬចូលជា

សមាជិក វិសោធនកម្មនេះចូលជាធរមាន ក្នុងរយៈពេលបីខែ ក្រោយពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតំកល់ទុកលិខិតូបករណ៍ផ្តើសច្ចាប័ន យល់ព្រមទទួលយក ឯកភាព ឬចូលជាសមាជិក ។

៥- នីតិវិធីដែលបានរៀបចំឡើងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌ ៣ និងកថាខ័ណ្ឌ ៤ មិនអនុវត្តចំពោះវិសោធនកម្មមាត្រា ២៣ ពាក់ព័ន្ធនឹងចំនួនសមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការអន្តររដ្ឋាភិបាលឡើយ ។ វិសោធនកម្មទាំងនោះចូលជាធរមាននៅពេលផ្តល់ការអនុម័តដោយរដ្ឋភាគីទាំងអស់ ។

៦- រដ្ឋ ឬអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចតំបន់មួយ ក្នុងន័យនៃមាត្រា ២៧ ដែលក្លាយជារដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ បន្ទាប់ពីវិសោធនកម្មនេះចូលជាធរមាន អនុលោមទៅតាមកថាខ័ណ្ឌ ៤ នៃមាត្រានេះ ប្រសិនបើមិនមានការសំដែងចេតនាផ្សេងគ្នា ត្រូវបានចាត់ទុកថាជា:

(ក) រដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះដែលបានធ្វើវិសោធនកម្ម និង

(ខ) រដ្ឋភាគីនៃអនុសញ្ញានេះដែលមិនបានធ្វើវិសោធនកម្ម ចំពោះគ្រប់ភាគីដែលមិនបានចងភាតព្វកិច្ចដោយវិសោធនកម្មទាំងនេះ ។

មាត្រា ៣៨.- អត្ថបទសិអាងចំពោះមុខច្បាប់

អនុសញ្ញានេះត្រូវបានរៀបចំឡើងជាភាសាអង់គ្លេស អារ៉ាប់ ចិន អេស្ប៉ាញ បារាំង និងរុស្ស៊ី ហើយអត្ថបទទាំងប្រាំមួយច្បាប់នេះ មានតម្លៃស្មើគ្នាចំពោះមុខច្បាប់ ។

មាត្រា ៣៩.- ការចុះបញ្ជី

យោងទៅតាមមាត្រា១០២ នៃធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជាជាតិ អនុសញ្ញានេះនឹងត្រូវចុះបញ្ជីនៅលេខាធិការដ្ឋានអង្គការសហប្រជាជាតិ តាមសំណើរបស់អគ្គនាយកអង្គការយូណេស្កូ ។

ឧបសម្ព័ន្ធ

នីតិវិធីផ្សះផ្សា

មាត្រា ១.- គណៈកម្មការផ្សះផ្សា

គណៈកម្មការផ្សះផ្សាមួយត្រូវបានបង្កើតឡើង ទៅតាមសំណើរបស់រដ្ឋភាគីណាមួយដែលមានវិវាទ ។ លុះត្រាតែបណ្តារដ្ឋភាគីទាំងអស់មានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ គណៈកម្មការនេះមានសមាសភាពជាសមាជិកចំនួនប្រាំរូប ដែលក្នុងនោះ រដ្ឋភាគីពាក់ព័ន្ធនីមួយៗចាត់តាំងសមាជិកពីររូប ហើយប្រធានត្រូវជ្រើសរើសតាមការព្រមព្រៀងគ្នាដោយសមាជិកដែលបានចាត់តាំង ។

មាត្រា ២.- សមាជិកគណៈកម្មការ

ក្នុងករណីមានវិវាទកើតឡើងរវាងរដ្ឋភាគីលើសពីពីរ រដ្ឋភាគី ដែលមានអត្ថប្រយោជន៍ដូចគ្នា ចាត់តាំងសមាជិកគណៈកម្មការរបស់ខ្លួន តាមការព្រមព្រៀងរួមគ្នា ។ នៅពេលដែលរដ្ឋភាគីពីរយ៉ាងតិចមានផលប្រយោជន៍ផ្សេងពីគ្នា ឬនៅពេលដែលរដ្ឋភាគីទាំងនោះមិនព្រមព្រៀងគ្នាលើបញ្ហាដែលចង់ដឹងថាតើខ្លួនមានផលប្រយោជន៍ដូចគ្នាឬយ៉ាងណានោះ ប្រទេសទាំងនោះត្រូវចាត់តាំងសមាជិករបស់ខ្លួនដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ។

មាត្រា ៣.- ការតែងតាំង

ប្រសិនបើ នៅក្នុងរយៈពេលកំណត់ពីរខែ ក្រោយការស្នើបង្កើតគណៈកម្មការផ្សះផ្សាមួយសមាជិកគណៈកម្មការទាំងអស់មិនទាន់ត្រូវបានតែងតាំងដោយបណ្តារដ្ឋភាគីទាំងនោះនៅឡើយទេ អគ្គនាយកអង្គការយូណេស្កូធ្វើការតែងតាំងជាចាំបាច់ ក្នុងរយៈពេលកំណត់ថ្មីពីរខែ ទៅតាមសំណើរបស់ភាគីដែលបានស្នើសុំ ។

មាត្រា ៤.- ប្រធានគណៈកម្មការ

ប្រសិនបើនៅក្នុងរយៈពេលកំណត់ពីរខែ ក្រោយពីបានតែងតាំងសមាជិកគណៈកម្មការចុងក្រោយ ហើយគណៈកម្មការនេះនៅមិនទាន់បានជ្រើសរើសប្រធានរបស់ខ្លួនទៀតនោះ អគ្គនាយកធ្វើការតែងតាំងប្រធាននៅក្នុងរយៈពេលកំណត់ថ្មីពីរខែ ទៅតាមសំណើរបស់រដ្ឋភាគីណាមួយ ។

មាត្រា ៥.- សេចក្តីសម្រេច

គណៈកម្មការផ្សះផ្សាធ្វើសេចក្តីសម្រេច ដោយសំឡេងភាគច្រើននៃសមាជិករបស់ខ្លួន ។ លើកលែងតែរដ្ឋភាគីវិវាទមានការព្រមព្រៀងផ្សេងពីនេះ គណៈកម្មការរៀបចំនីតិវិធីផ្ទាល់របស់ខ្លួន ហើយស្នើជាដំណោះស្រាយវិវាទ ដែលភាគីទាំងអស់ត្រូវពិនិត្យដោយសុទ្ធចិត្ត ។

មាត្រា ៦.- ការមិនព្រមព្រៀង

នៅក្នុងករណីមិនមានការព្រមព្រៀងគ្នាពាក់ព័ន្ធនឹងសមត្ថកិច្ចរបស់គណៈកម្មការផ្សះផ្សាទេនោះ គណៈកម្មការជាអ្នកសម្រេចថាតើខ្លួនមាន ឬគ្មានសមត្ថកិច្ច ។

CLT-2005/CONVENTION DIVERSITE-CULT REV.

CONVENTION SUR LA PROTECTION ET LA PROMOTION DE LA DIVERSITÉ DES EXPRESSIONS CULTURELLES

Paris, le 20 octobre 2005

Texte original

Convention sur la protection et la promotion de la diversité des expressions culturelles

Conclue à Paris le 20 octobre 2005

La Conférence générale de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture,
ci-après dénommée «l'UNESCO»,

réunie à Paris du 3 au 21 octobre 2005 pour sa 33e session,

affirmant que la diversité culturelle est une caractéristique inhérente à l'humanité,

consciente que la diversité culturelle constitue un patrimoine commun de l'humanité et qu'elle devrait être célébrée et préservée au profit de tous,

sachant que la diversité culturelle crée un monde riche et varié qui élargit les choix possibles, nourrit les capacités et les valeurs humaines, et qu'elle est donc un ressort fondamental du développement durable des communautés, des peuples et des nations,

rappelant que la diversité culturelle, qui s'épanouit dans un cadre de démocratie, de tolérance, de justice sociale et de respect mutuel entre les peuples et les cultures, est indispensable à la paix et à la sécurité aux plans local, national et international,

célébrant l'importance de la diversité culturelle pour la pleine réalisation des droits de l'homme et des libertés fondamentales proclamés dans la Déclaration universelle des droits de l'homme et dans d'autres instruments universellement reconnus,

soulignant la nécessité d'intégrer la culture en tant qu'élément stratégique dans les politiques nationales et internationales de développement, ainsi que dans la coopération internationale pour le développement, en tenant également compte de la Déclaration du Millénaire de l'ONU (2000) qui met l'accent sur l'éradication de la pauvreté,

considérant que la culture prend diverses formes dans le temps et dans l'espace et que cette diversité s'incarne dans l'originalité et la pluralité des identités ainsi que dans les expressions culturelles des peuples et des sociétés qui constituent l'humanité,

reconnaissant l'importance des savoirs traditionnels en tant que source de richesse immatérielle et matérielle, et en particulier des systèmes de connaissance des peuples autochtones, et leur contribution positive au développement durable, ainsi que la nécessité d'assurer leur protection et promotion de façon adéquate,

reconnaissant la nécessité de prendre des mesures pour protéger la diversité des expressions culturelles, y compris de leurs contenus, en particulier dans des situa-

tions où les expressions culturelles peuvent être menacées d'extinction ou de graves altérations,

soulignant l'importance de la culture pour la cohésion sociale en général, et en particulier sa contribution à l'amélioration du statut et du rôle des femmes dans la société,

consciente que la diversité culturelle est renforcée par la libre circulation des idées, et qu'elle se nourrit d'échanges constants et d'interactions entre les cultures,

réaffirmant que la liberté de pensée, d'expression et d'information, ainsi que la diversité des médias, permettent l'épanouissement des expressions culturelles au sein des sociétés,

reconnaissant que la diversité des expressions culturelles, y compris des expressions culturelles traditionnelles, est un facteur important qui permet aux individus et aux peuples d'exprimer et de partager avec d'autres leurs idées et leurs valeurs,

rappelant que la diversité linguistique est un élément fondamental de la diversité culturelle, et réaffirmant le rôle fondamental que joue l'éducation dans la protection et la promotion des expressions culturelles,

considérant l'importance de la vitalité des cultures pour tous, y compris pour les personnes appartenant aux minorités et pour les peuples autochtones, telle qu'elle se manifeste par leur liberté de créer, diffuser et distribuer leurs expressions culturelles traditionnelles et d'y avoir accès de manière à favoriser leur propre développement,

soulignant le rôle essentiel de l'interaction et de la créativité culturelles, qui nourrissent et renouvellent les expressions culturelles, et renforcent le rôle de ceux qui œuvrent au développement de la culture pour le progrès de la société dans son ensemble,

reconnaissant l'importance des droits de propriété intellectuelle pour soutenir les personnes qui participent à la créativité culturelle,

convaincue que les activités, biens et services culturels ont une double nature, économique et culturelle, parce qu'ils sont porteurs d'identités, de valeurs et de sens et qu'ils ne doivent donc pas être traités comme ayant exclusivement une valeur commerciale,

constatant que les processus de mondialisation, facilités par l'évolution rapide des technologies de l'information et de la communication, s'ils créent les conditions inédites d'une interaction renforcée entre les cultures, représentent aussi un défi pour la diversité culturelle, notamment au regard des risques de déséquilibres entre pays riches et pays pauvres,

consciente du mandat spécifique confié à l'UNESCO d'assurer le respect de la diversité des cultures et de recommander les accords internationaux qu'elle juge utiles pour faciliter la libre circulation des idées par le mot et par l'image,

se référant aux dispositions des instruments internationaux adoptés par l'UNESCO ayant trait à la diversité culturelle et à l'exercice des droits culturels, et en particulier à la Déclaration universelle sur la diversité culturelle de 2001,

adopte, le 20 octobre 2005, la présente Convention:

Section 1 Objectifs et principes directeurs

Art. 1 Objectifs

Les objectifs de la présente Convention sont:

a) de protéger et promouvoir la diversité des expressions culturelles;

b) de créer les conditions permettant aux cultures de s'épanouir et interagir librement de manière à s'enrichir mutuellement;

c) d'encourager le dialogue entre les cultures afin d'assurer des échanges culturels plus intenses et équilibrés dans le monde en faveur du respect interculturel et d'une culture de la paix;

d) de stimuler l'interculturalité afin de développer l'interaction culturelle dans l'esprit de bâtir des passerelles entre les peuples;

e) de promouvoir le respect de la diversité des expressions culturelles et la prise de conscience de sa valeur aux niveaux local, national et international;

f) de réaffirmer l'importance du lien entre culture et développement pour tous les pays, en particulier les pays en développement, et d'encourager les actions menées aux plans national et international pour que soit reconnue la véritable valeur de ce lien;

g) de reconnaître la nature spécifique des activités, biens et services culturels en tant que porteurs d'identité, de valeurs et de sens;

h) de réaffirmer le droit souverain des Etats de conserver, d'adopter et de mettre en œuvre les politiques et mesures qu'ils jugent appropriées pour la protection et la promotion de la diversité des expressions culturelles sur leur territoire;

i) de renforcer la coopération et la solidarité internationales dans un esprit de partenariat afin, notamment, d'accroître les capacités des pays en développement de protéger et promouvoir la diversité des expressions culturelles.

Art. 2 Principes directeurs

1. Principe du respect des droits de l'homme et des libertés fondamentales

La diversité culturelle ne peut être protégée et promue que si les droits de l'homme et les libertés fondamentales telles que la liberté d'expression, d'information et de communication, ainsi que la possibilité pour les individus de choisir les expressions culturelles, sont garantis. Nul ne peut invoquer les dispositions de la présente Convention pour porter atteinte aux droits de l'homme et aux libertés fondamentales tels que consacrés par la Déclaration universelle des droits de l'homme ou garantis par le droit international, ou pour en limiter la portée.

2. Principe de souveraineté

Les Etats ont, conformément à la Charte des Nations Unies et aux principes du droit international, le droit souverain d'adopter des mesures et des politiques pour protéger et promouvoir la diversité des expressions culturelles sur leur territoire.

3. Principe de l'égale dignité et du respect de toutes les cultures

La protection et la promotion de la diversité des expressions culturelles impliquent la reconnaissance de l'égale dignité et du respect de toutes les cultures, y compris celles des personnes appartenant aux minorités et celles des peuples autochtones.

4. Principe de solidarité et de coopération internationales

La coopération et la solidarité internationales devraient permettre à tous les pays, particulièrement aux pays en développement, de créer et renforcer les moyens nécessaires à leur expression culturelle, y compris leurs industries culturelles, qu'elles soient naissantes ou établies, aux niveaux local, national et international.

5. Principe de la complémentarité des aspects économiques et culturels du développement

La culture étant un des ressorts fondamentaux du développement, les aspects culturels du développement sont aussi importants que ses aspects économiques, et les individus et les peuples ont le droit fondamental d'y participer et d'en jouir.

6. Principe de développement durable

La diversité culturelle est une grande richesse pour les individus et les sociétés. La protection, la promotion et le maintien de la diversité culturelle sont une condition essentielle pour un développement durable au bénéfice des générations présentes et futures.

7. Principe d'accès équitable

L'accès équitable à une gamme riche et diversifiée d'expressions culturelles provenant du monde entier et l'accès des cultures aux moyens d'expression et de diffusion constituent des éléments importants pour mettre en valeur la diversité culturelle et encourager la compréhension mutuelle.

8. Principe d'ouverture et d'équilibre

Quand les Etats adoptent des mesures pour favoriser la diversité des expressions culturelles, ils devraient veiller à promouvoir, de façon appropriée, l'ouverture aux autres cultures du monde et à s'assurer que ces mesures sont conformes aux objectifs poursuivis par la présente Convention.

Section 2 Champ d’application

Art. 3

La présente Convention s’applique aux politiques et aux mesures adoptées par les Parties relatives à la protection et la promotion de la diversité des expressions culturelles.

Section 3 Définitions

Art. 4

Aux fins de la présente Convention, il est entendu que:

1. Diversité culturelle

«Diversité culturelle» renvoie à la multiplicité des formes par lesquelles les cultures des groupes et des sociétés trouvent leur expression. Ces expressions se transmettent au sein des groupes et des sociétés et entre eux.

La diversité culturelle se manifeste non seulement dans les formes variées à travers lesquelles le patrimoine culturel de l’humanité est exprimé, enrichi et transmis grâce à la variété des expressions culturelles, mais aussi à travers divers modes de création artistique, de production, de diffusion, de distribution et de jouissance des expressions culturelles, quels que soient les moyens et les technologies utilisés.

2. Contenu culturel

«Contenu culturel» renvoie au sens symbolique, à la dimension artistique et aux valeurs culturelles qui ont pour origine ou expriment des identités culturelles.

3. Expressions culturelles

«Expressions culturelles» sont les expressions qui résultent de la créativité des individus, des groupes et des sociétés, et qui ont un contenu culturel.

4. Activités, biens et services culturels

«Activités, biens et services culturels» renvoie aux activités, biens et services qui, dès lors qu’ils sont considérés du point de vue de leur qualité, de leur usage ou de leur finalité spécifiques, incarnent ou transmettent des expressions culturelles, indépendamment de la valeur commerciale qu’ils peuvent avoir. Les activités culturelles peuvent être une fin en ellesmêmes, ou bien contribuer à la production de biens et services culturels.

5. Industries culturelles

«Industries culturelles» renvoie aux industries produisant et distribuant des biens ou services culturels tels que définis au par. 4 ci-dessus.

6. Politiques et mesures culturelles

«Politiques et mesures culturelles» renvoie aux politiques et mesures relatives à la culture, à un niveau local, national, régional ou international, qu'elles soient centrées sur la culture en tant que telle, ou destinées à avoir un effet direct sur les expressions culturelles des individus, groupes ou sociétés, y compris sur la création, la production, la diffusion et la distribution d'activités, de biens et de services culturels et sur l'accès à ceux-ci.

7. Protection

«Protection» signifie l'adoption de mesures visant à la préservation, la sauvegarde et la mise en valeur de la diversité des expressions culturelles.

«Protéger» signifie adopter de telles mesures.

8. Interculturalité

«Interculturalité» renvoie à l'existence et à l'interaction équitable de diverses cultures ainsi qu'à la possibilité de générer des expressions culturelles partagées par le dialogue et le respect mutuel.

Section 4 Droits et obligations des Parties

Art. 5 Règle générale concernant les droits et obligations

1. Les Parties réaffirment, conformément à la Charte des Nations Unies, aux principes du droit international et aux instruments universellement reconnus en matière de droits de l'homme, leur droit souverain de formuler et mettre en œuvre leurs politiques culturelles et d'adopter des mesures pour protéger et promouvoir la diversité des expressions culturelles ainsi que pour renforcer la coopération internationale afin d'atteindre les objectifs de la présente Convention.

2. Lorsqu'une Partie met en œuvre des politiques et prend des mesures pour protéger et promouvoir la diversité des expressions culturelles sur son territoire, ses politiques et mesures doivent être compatibles avec les dispositions de la présente Convention.

Art. 6 Droits des parties au niveau national

1. Dans le cadre de ses politiques et mesures culturelles telles que décrites à l'art. 4, par. 6, et compte tenu des circonstances et des besoins qui lui sont propres, chaque Partie peut adopter des mesures destinées à protéger et promouvoir la diversité des expressions culturelles sur son territoire.

2. Ces mesures peuvent inclure:

a) les mesures réglementaires qui visent à protéger et promouvoir la diversité des expressions culturelles;

b) les mesures qui, d’une manière appropriée, offrent des opportunités aux activités, biens et services culturels nationaux, de trouver leur place parmi l’ensemble des activités, biens et services culturels disponibles sur son territoire, pour ce qui est de leur création, production, diffusion, distribution et jouissance, y compris les mesures relatives à la langue utilisée pour lesdits activités, biens et services;

c) les mesures qui visent à fournir aux industries culturelles nationales indépendantes et aux activités du secteur informel un accès véritable aux moyens de production, de diffusion et de distribution d’activités, biens et services culturels;

d) les mesures qui visent à accorder des aides financières publiques;

e) les mesures qui visent à encourager les organismes à but non lucratif, ainsi que les institutions publiques et privées, les artistes et les autres professionnels de la culture, à développer et promouvoir le libre échange et la libre circulation des idées et des expressions culturelles ainsi que des activités, biens et services culturels, et à stimuler la création et l’esprit d’entreprise dans leurs activités;

f) les mesures qui visent à établir et soutenir, de façon appropriée, les institutions de service public;

g) les mesures qui visent à encourager et soutenir les artistes ainsi que tous ceux qui sont impliqués dans la création d’expressions culturelles;

h) les mesures qui visent à promouvoir la diversité des médias, y compris au moyen du service public de radiodiffusion.

Art. 7 Mesures destinées à promouvoir les expressions culturelles

1. Les Parties s’efforcent de créer sur leur territoire un environnement encourageant les individus et les groupes sociaux:

a) à créer, produire, diffuser et distribuer leurs propres expressions culturelles et à y avoir accès, en tenant dûment compte des conditions et besoins particuliers des femmes, ainsi que de divers groupes sociaux, y compris les personnes appartenant aux minorités et les peuples autochtones;

b) à avoir accès aux diverses expressions culturelles provenant de leur territoire ainsi que des autres pays du monde.

2. Les Parties s’efforcent également de reconnaître l’importante contribution des artistes et de tous ceux qui sont impliqués dans le processus créateur, des communautés culturelles et des organisations qui les soutiennent dans leur travail, ainsi que leur rôle central qui est de nourrir la diversité des expressions culturelles.

Art. 8 Mesures destinées à protéger les expressions culturelles

1. Sans préjudice des dispositions des art. 5 et 6, une Partie peut diagnostiquer l'existence de situations spéciales où les expressions culturelles, sur son territoire, sont soumises à un risque d'extinction, à une grave menace, ou nécessitent de quelque façon que ce soit une sauvegarde urgente.

2. Les Parties peuvent prendre toutes les mesures appropriées pour protéger et préserver les expressions culturelles dans les situations mentionnées au par. 1 conformément aux dispositions de la présente Convention.

3. Les Parties font rapport au Comité intergouvernemental visé à l'art. 23 sur toutes les mesures prises pour faire face aux exigences de la situation, et le Comité peut formuler des recommandations appropriées.

Art. 9 Partage de l'information et transparence

Les Parties:

a) fournissent tous les quatre ans, dans leurs rapports à l'UNESCO, l'information appropriée sur les mesures prises en vue de protéger et promouvoir la diversité des expressions culturelles sur leur territoire et au niveau international;

b) désignent un point de contact chargé du partage de l'information relative à la présente Convention;

c) partagent et échangent l'information relative à la protection et à la promotion de la diversité des expressions culturelles.

Art. 10 Education et sensibilisation du public

Les Parties:

a) favorisent et développent la compréhension de l'importance de la protection et de la promotion de la diversité des expressions culturelles, notamment par le biais de programmes d'éducation et de sensibilisation accrue du public;

b) coopèrent avec les autres Parties et les organisations internationales et régionales pour atteindre l'objectif du présent article;

c) s'emploient à encourager la créativité et à renforcer les capacités de production par la mise en place de programmes d'éducation, de formation et d'échanges dans le domaine des industries culturelles. Ces mesures devraient être appliquées de manière à ne pas avoir d'impact négatif sur les formes de production traditionnelles.

Art. 11 Participation de la société civile

Les Parties reconnaissent le rôle fondamental de la société civile dans la protection et la promotion de la diversité des expressions culturelles. Les Parties encouragent la participation active de la société civile à leurs efforts en vue d'atteindre les objectifs de la présente Convention.

Art. 12 Promotion de la coopération internationale

Les Parties s'emploient à renforcer leur coopération bilatérale, régionale et internationale afin de créer des conditions propices à la promotion de la diversité des expressions culturelles, en tenant particulièrement compte des situations mentionnées aux art. 8 et 17, en vue notamment de:

a) faciliter le dialogue entre elles sur la politique culturelle;

b) renforcer les capacités stratégiques et de gestion du secteur public dans les institutions culturelles publiques, grâce aux échanges culturels professionnels et internationaux, ainsi qu'au partage des meilleures pratiques;

c) renforcer les partenariats avec la société civile, les organisations non gouvernementales et le secteur privé, et entre ces entités, pour favoriser et promouvoir la diversité des expressions culturelles;

d) promouvoir l'utilisation des nouvelles technologies et encourager les partenariats afin de renforcer le partage de l'information et la compréhension culturelle, et de favoriser la diversité des expressions culturelles;

e) encourager la conclusion d'accords de coproduction et de codistribution.

Art. 13 Intégration de la culture dans le développement durable

Les Parties s'emploient à intégrer la culture dans leurs politiques de développement, à tous les niveaux, en vue de créer des conditions propices au développement durable et, dans ce cadre, de favoriser les aspects liés à la protection et à la promotion de la diversité des expressions culturelles.

Art. 14 Coopération pour le développement

Les Parties s'attachent à soutenir la coopération pour le développement durable et la réduction de la pauvreté, particulièrement pour ce qui est des besoins spécifiques des pays en développement, en vue de favoriser l'émergence d'un secteur culturel dynamique, entre autres par les moyens suivants:

a) Le renforcement des industries culturelles des pays en développement:

  i) en créant et en renforçant les capacités de production et de distribution culturelles dans les pays en développement;

  ii) en facilitant l'accès plus large de leurs activités, biens et services culturels au marché mondial et aux circuits de distribution internationaux;

  iii) en permettant l'émergence de marchés locaux et régionaux viables;

  iv) en adoptant, chaque fois que possible, des mesures appropriées dans les pays développés en vue de faciliter l'accès à leur territoire des activités, biens et services culturels des pays en développement;

  v) en soutenant le travail créatif et en facilitant, dans la mesure du possible, la mobilité des artistes des pays en développement;

  vi) en encourageant une collaboration appropriée entre pays développés et pays en développement, notamment dans les domaines de la musique et du film;

b) le renforcement des capacités par l'échange d'information, d'expérience et d'expertise, ainsi que la formation des ressources humaines dans les pays en développement dans les secteurs public et privé concernant notamment les capacités stratégiques et de gestion, l'élaboration et la mise en œuvre des politiques, la promotion et la distribution des expressions culturelles, le développement des moyennes, petites et microentreprises, l'utilisation des technologies ainsi que le développement et le transfert des compétences;

c) le transfert de technologies et de savoir-faire par la mise en place de mesures incitatives appropriées, en particulier dans le domaine des industries et des entreprises culturelles;

d) le soutien financier par:
   i) l'établissement d'un Fonds international pour la diversité culturelle, comme prévu à l'art. 18;
   ii) l'octroi d'une aide publique au développement, en tant que de besoin, y compris une assistance technique destinée à stimuler et soutenir la créativité;
   iii) d'autres formes d'aide financière telles que des prêts à faible taux d'intérêt, des subventions et d'autres mécanismes de financement.

Art. 15 Modalités de collaboration

Les Parties encouragent le développement de partenariats, entre les secteurs public et privé et les organisations à but non lucratif et en leur sein, afin de coopérer avec les pays en développement au renforcement de leur capacité de protéger et promouvoir la diversité des expressions culturelles. Ces partenariats novateurs mettront l'accent, en réponse aux besoins concrets des pays en développement, sur le développement des infrastructures, des ressources humaines et des politiques ainsi que sur les échanges d'activités, biens et services culturels.

Art. 16 Traitement préférentiel pour les pays en développement

Les pays développés facilitent les échanges culturels avec les pays en développement en accordant, au moyen de cadres institutionnels et juridiques appropriés, un traitement préférentiel à leurs artistes et autres professionnels et praticiens de la culture, ainsi qu'à leurs biens et services culturels.

Art. 17 Coopération internationale dans les situations de menace grave contre les expressions culturelles

Les Parties coopèrent pour se porter mutuellement assistance, en veillant en particulier aux pays en développement, dans les situations mentionnées à l'art. 8.

Art. 18 Fonds international pour la diversité culturelle

1. Il est créé un Fonds international pour la diversité culturelle, ci-après dénommé «le Fonds».

2. Le Fonds est constitué en fonds-en-dépôt conformément au Règlement financier de l'UNESCO.

3. Les ressources du Fonds sont constituées par:

a) les contributions volontaires des Parties;

b) les fonds alloués à cette fin par la Conférence générale de l'UNESCO;

c) les versements, dons ou legs que pourront faire d'autres Etats, des organisations et programmes du système des Nations Unies, d'autres organisations régionales ou internationales, et des organismes publics ou privés ou des personnes privées;

d) tout intérêt dû sur les ressources du Fonds;

e) le produit des collectes et les recettes des manifestations organisées au profit du Fonds;

f) toutes autres ressources autorisées par le règlement du Fonds.

4. L'utilisation des ressources du Fonds est décidée par le Comité intergouvernemental sur la base des orientations de la Conférence des Parties visée à l'art. 22.

5. Le Comité intergouvernemental peut accepter des contributions et autres formes d'assistance à des fins générales ou spécifiques se rapportant à des projets déterminés, pourvu que ces projets soient approuvés par lui.

6. Les contributions au Fonds ne peuvent être assorties d'aucune condition politique, économique ou autre qui soit incompatible avec les objectifs de la présente Convention.

7. Les Parties s'attachent à verser des contributions volontaires sur une base régulière pour la mise en œuvre de la présente Convention.

Art. 19 Echange, analyse et diffusion de l'information

1. Les Parties s'accordent pour échanger l'information et l'expertise relatives à la collecte des données et aux statistiques concernant la diversité des expressions culturelles, ainsi qu'aux meilleures pratiques pour la protection et la promotion de celle-ci.

2. L'UNESCO facilite, grâce aux mécanismes existant au sein du Secrétariat, la collecte, l'analyse et la diffusion de toutes les informations, statistiques et meilleures pratiques en la matière.

3. Par ailleurs, l'UNESCO constitue et tient à jour une banque de données concernant les différents secteurs et organismes gouvernementaux, privés et à but non lucratif, œuvrant dans le domaine des expressions culturelles.

4. En vue de faciliter la collecte des données, l'UNESCO accorde une attention particulière au renforcement des capacités et de l'expertise des Parties qui formulent la demande d'une assistance en la matière.

5. La collecte de l'information définie dans le présent article complète l'information visée par les dispositions de l'art. 9.

Section 5 Relations avec les autres instruments

Art. 20 Relations avec les autres instruments: soutien mutuel, complémentarité et non-subordination

1. Les Parties reconnaissent qu'elles doivent remplir de bonne foi leurs obligations en vertu de la présente Convention et de tous les autres traités auxquels elles sont parties. Ainsi, sans subordonner cette Convention aux autres traités,

a) elles encouragent le soutien mutuel entre cette Convention et les autres traités auxquels elles sont parties; et

b) lorsqu'elles interprètent et appliquent les autres traités auxquels elles sont parties ou lorsqu'elles souscrivent à d'autres obligations internationales, les Parties prennent en compte les dispositions pertinentes de la présente Convention.

2. Rien dans la présente Convention ne peut être interprété comme modifiant les droits et obligations des Parties au titre d'autres traités auxquels elles sont parties.

Art. 21 Concertation et coordination internationales

Les Parties s'engagent à promouvoir les objectifs et principes de la présente Convention dans d'autres enceintes internationales. A cette fin, les Parties se consultent, s'il y a lieu, en gardant à l'esprit ces objectifs et ces principes.

Section 6 Organes de la Convention

Art. 22 Conférence des Parties

1. Il est établi une Conférence des Parties. La Conférence des Parties est l'organe plénier et suprême de la présente Convention.

2. La Conférence des Parties se réunit en session ordinaire tous les deux ans, dans la mesure du possible dans le cadre de la Conférence générale de l'UNESCO. Elle peut se réunir en session extraordinaire si elle en décide ainsi ou si une demande est adressée au Comité intergouvernemental par au moins un tiers des Parties.

3. La Conférence des Parties adopte son règlement intérieur.

4. Les fonctions de la Conférence des Parties sont, entre autres:

a) d'élire les membres du Comité intergouvernemental;

b) de recevoir et d'examiner les rapports des Parties à la présente Convention transmis par le Comité intergouvernemental;

c) d'approuver les directives opérationnelles préparées, à sa demande, par le Comité intergouvernemental;

d) de prendre toute autre mesure qu'elle juge nécessaire pour promouvoir les objectifs de la présente Convention.

Art. 23 Comité intergouvernemental

1. Il est institué auprès de l'UNESCO un Comité intergouvernemental pour la protection et la promotion de la diversité des expressions culturelles, ci-après dénommé «le Comité intergouvernemental». Il est composé de représentants de 18 Etats Parties à la Convention, élus pour quatre ans par la Conférence des Parties dès que la présente Convention entrera en vigueur conformément à l'art. 29.

2. Le Comité intergouvernemental se réunit une fois par an.

3. Le Comité intergouvernemental fonctionne sous l'autorité et conformément aux directives de la Conférence des Parties et lui rend compte.

4. Le nombre des membres du Comité intergouvernemental sera porté à 24 dès lors que le nombre de Parties à la Convention atteindra 50.

5. L'élection des membres du Comité intergouvernemental est basée sur les principes de la répartition géographique équitable et de la rotation.

6. Sans préjudice des autres attributions qui lui sont conférées par la présente Convention, les fonctions du Comité intergouvernemental sont les suivantes:

a) promouvoir les objectifs de la présente Convention, encourager et assurer le suivi de sa mise en œuvre;

b) préparer et soumettre à l'approbation de la Conférence des Parties, à sa demande, des directives opérationnelles relatives à la mise en œuvre et à l'application des dispositions de la Convention;

c) transmettre à la Conférence des Parties les rapports des Parties à la Convention, accompagnés de ses observations et d'un résumé de leur contenu;

d) faire des recommandations appropriées dans les situations portées à son attention par les Parties à la Convention conformément aux dispositions pertinentes de la Convention, en particulier l'art. 8;

e) établir des procédures et autres mécanismes de consultation afin de promouvoir les objectifs et principes de la présente Convention dans d'autres enceintes internationales;

f) accomplir toute autre tâche dont il peut être chargé par la Conférence des Parties.

7. Le Comité intergouvernemental, conformément à son Règlement intérieur, peut inviter à tout moment des organismes publics ou privés ou des personnes physiques à participer à ses réunions en vue de les consulter sur des questions spécifiques.

8. Le Comité intergouvernemental établit et soumet son Règlement intérieur à l'approbation de la Conférence des Parties.

Art. 24 Secrétariat de l'UNESCO

1. Les organes de la Convention sont assistés par le Secrétariat de l'UNESCO.

2. Le Secrétariat prépare la documentation de la Conférence des Parties et du Comité intergouvernemental ainsi que le projet d'ordre du jour de leurs réunions, aide à l'application de leurs décisions et fait rapport sur celle-ci.

Section 7 Dispositions finales

Art. 25 Règlement des différends

1. En cas de différend entre les Parties à la présente Convention sur l'interprétation ou l'application de la Convention, les Parties recherchent une solution par voie de négociation.

2. Si les Parties concernées ne peuvent parvenir à un accord par voie de négociation, elles peuvent recourir d'un commun accord aux bons offices ou demander la médiation d'un tiers.

3. S'il n'y a pas eu de bons offices ou de médiation ou si le différend n'a pu être réglé par négociation, bons offices ou médiation, une Partie peut avoir recours à la conciliation conformément à la procédure figurant en Annexe à la présente Convention. Les Parties examinent de bonne foi la proposition de résolution du différend rendue par la Commission de conciliation.

4. Chaque Partie peut, au moment de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation ou de l'adhésion, déclarer qu'elle ne reconnaît pas la procédure de conciliation prévue ci-dessus. Toute Partie ayant fait une telle déclaration, peut, à tout moment, retirer cette déclaration par une notification au Directeur général de l'UNESCO.

Art. 26 Ratification, acceptation, approbation ou adhésion par les Etats membres

1. La présente Convention est soumise à la ratification, à l'acceptation, à l'approbation ou à l'adhésion des Etats membres de l'UNESCO, conformément à leurs procédures constitutionnelles respectives.

2. Les instruments de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion sont déposés auprès du Directeur général de l'UNESCO.

Art. 27 Adhésion

1. La présente Convention est ouverte à l'adhésion de tout Etat non membre de l'UNESCO mais membre de l'Organisation des Nations Unies ou de l'une de ses institutions spécialisées, invité à y adhérer par la Conférence générale de l'Organisation.

2. La présente Convention est également ouverte à l'adhésion des territoires qui jouissent d'une complète autonomie interne, reconnue comme telle par l'Organisation des Nations Unies, mais qui n'ont pas accédé à la pleine indépendance conformément à la résolution 1514 (XV) de l'Assemblée générale et qui ont compétence pour les matières dont traite la présente Convention, y compris la compétence pour conclure des traités sur ces matières.

3. Les dispositions suivantes s'appliquent aux organisations d'intégration économique régionale:

a) la présente Convention est aussi ouverte à l'adhésion de toute organisation d'intégration économique régionale, qui, sous réserve des paragraphes suivants, est pleinement liée par les dispositions de la Convention au même titre que les Etats parties;

b) lorsqu'un ou plusieurs Etats membres d'une telle organisation sont également Parties à la présente Convention, cette organisation et cet ou ces Etats membres conviennent de leur responsabilité dans l'exécution de leurs obligations en vertu de la présente Convention. Ce partage des responsabilités prend effet une fois achevée la procédure de notification décrite à l'al. c). L'organisation et les Etats membres ne sont pas habilités à exercer concurremment les droits découlant de la présente Convention. En outre, dans les domaines relevant de leur compétence, les organisations d'intégration économique disposent pour exercer leur droit de vote d'un nombre de voix égal au nombre de leurs Etats membres qui sont Parties à la présente Convention. Ces organisations n'exercent pas leur droit de vote si les Etats membres exercent le leur et inversement;

c) une organisation d'intégration économique régionale et son Etat ou ses Etats membres qui ont convenu d'un partage des responsabilités tel que prévu à l'al. (b) informent les Parties du partage ainsi proposé de la façon suivante:

   i) dans son instrument d'adhésion, cette organisation indique de façon précise le partage des responsabilités en ce qui concerne les questions régies par la Convention;

   ii) en cas de modification ultérieure des responsabilités respectives, l'organisation d'intégration économique régionale informe le dépositaire de toute proposition de modification de ces responsabilités; le dépositaire informe à son tour les Parties de cette modification;

d) les Etats membres d'une organisation d'intégration économique régionale qui deviennent Parties à la Convention sont présumés demeurer compétents pour tous les domaines n'ayant pas fait l'objet d'un transfert de compétence à l'organisation expressément déclaré ou signalé au dépositaire;

e) on entend par «organisation d'intégration économique régionale» une organisation constituée par des Etats souverains membres de l'Organisation des Nations Unies ou de l'une de ses institutions spécialisées, à laquelle ces Etats ont transféré leur compétence dans des domaines régis par la présente Convention et qui a été dûment autorisée, selon ses procédures internes, à en devenir Partie.

4. L'instrument d'adhésion est déposé auprès du Directeur général de l'UNESCO.

Art. 28 Point de contact

Lorsqu'elle devient Partie à la présente Convention, chaque Partie désigne le point de contact visé à l'art. 9.

Art. 29 Entrée en vigueur

1. La présente Convention entrera en vigueur trois mois après la date du dépôt du trentième instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, mais uniquement à l'égard des Etats ou des organisations d'intégration économique régionale qui auront déposé leurs instruments respectifs de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion à cette date ou antérieurement. Elle entrera en vigueur pour toute autre Partie trois mois après le dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion.

2. Aux fins du présent article, aucun des instruments déposés par une organisation d'intégration économique régionale ne doit être considéré comme venant s'ajouter aux instruments déjà déposés par les Etats membres de ladite organisation.

Art. 30 Régimes constitutionnels fédéraux ou non unitaires

Reconnaissant que les accords internationaux lient également les Parties indépendamment de leurs systèmes constitutionnels, les dispositions ci-après s'appliquent aux Parties ayant un régime constitutionnel fédéral ou non unitaire:

a) en ce qui concerne les dispositions de la présente Convention dont l'application relève de la compétence du pouvoir législatif fédéral ou central, les obligations du gouvernement fédéral ou central seront les mêmes que celles des Parties qui ne sont pas des Etats fédéraux;

b) en ce qui concerne les dispositions de la présente Convention dont l'application relève de la compétence de chacune des unités constituantes telles que Etats, comtés, provinces ou cantons, qui ne sont pas, en vertu du régime constitutionnel de la fédération, tenus de prendre des mesures législatives, le gouvernement fédéral portera, si nécessaire, lesdites dispositions à la connaissance des autorités compétentes des unités constituantes telles qu'Etats, comtés, provinces ou cantons avec son avis favorable pour adoption.

Art. 31 Dénonciation

1. Chacune des Parties a la faculté de dénoncer la présente Convention.

2. La dénonciation est notifiée par un instrument écrit déposé auprès du Directeur général de l'UNESCO.

3. La dénonciation prend effet douze mois après réception de l'instrument de dénonciation. Elle ne modifie en rien les obligations financières dont la Partie dénonciatrice est tenue de s'acquitter jusqu'à la date à laquelle le retrait prend effet.

Art. 32 Fonctions du dépositaire

Le Directeur général de l'UNESCO, en sa qualité de dépositaire de la présente Convention, informe les Etats membres de l'Organisation, les Etats non membres et les organisations d'intégration économique régionale visés à l'art. 27, ainsi que l'Organisation des Nations Unies, du dépôt de tous les instruments de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion mentionnés aux art. 26 et 27, de même que des dénonciations prévues à l'art. 31.

Art. 33 Amendements

1. Toute Partie peut, par voie de communication écrite adressée au Directeur général, proposer des amendements à la présente Convention. Le Directeur général transmet cette communication à toutes les Parties. Si, dans les six mois qui suivent la date de transmission de la communication, la moitié au moins des Parties donne une réponse favorable à cette demande, le Directeur général présente cette proposition à la prochaine session de la Conférence des Parties pour discussion et éventuelle adoption.

2. Les amendements sont adoptés à la majorité des deux tiers des Parties présentes et votantes.

3. Les amendements à la présente Convention, une fois adoptés, sont soumis aux Parties pour ratification, acceptation, approbation ou adhésion.

4. Pour les Parties qui les ont ratifiés, acceptés, approuvés ou y ont adhéré, les amendements à la présente Convention entrent en vigueur trois mois après le dépôt des instruments visés au par. 3 du présent article par les deux tiers des Parties. Par la suite, pour chaque Partie qui ratifie, accepte, approuve un amendement ou y adhère, cet amendement entre en vigueur trois mois après la date de dépôt par la Partie de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion.

5. La procédure établie aux par. 3 et 4 ne s'applique pas aux amendements apportés à l'art. 23 concernant le nombre des membres du Comité intergouvernemental. Ces amendements entrent en vigueur au moment de leur adoption.

6. Un Etat ou une organisation d'intégration économique régionale au sens de l'art. 27 qui devient Partie à la présente Convention après l'entrée en vigueur d'amendements conformément au par. 4 du présent article est, faute d'avoir exprimé une intention différente, considéré comme étant:

a) Partie à la présente Convention ainsi amendée; et
b) Partie à la présente Convention non amendée à l'égard de toute Partie qui n'est pas liée par ces amendements.

Art. 34 Textes faisant foi

La présente Convention est établie en anglais, arabe, chinois, espagnol, français et russe, les six textes faisant également foi.

Art. 35 Enregistrement

Conformément à l'art. 102 de la Charte des Nations Unies, la présente Convention sera enregistrée au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies à la requête du Directeur général de l'UNESCO.

Annexe

Procédure de conciliation

Art. 1 Commission de conciliation

Une Commission de conciliation est créée à la demande de l'une des Parties au différend. A moins que les Parties n'en conviennent autrement, la Commission se compose de cinq membres, chaque Partie concernée en désignant deux et le Président étant choisi d'un commun accord par les membres ainsi désignés.

Art. 2 Membres de la commission

En cas de différend entre plus de deux Parties, les parties ayant le même intérêt désignent leurs membres de la Commission d'un commun accord. Lorsque deux Parties au moins ont des intérêts indépendants ou lorsqu'elles sont en désaccord sur la question de savoir si elles ont le même intérêt, elles nomment leurs membres séparément.

Art. 3 Nomination

Si, dans un délai de deux mois après la demande de création d'une commission de conciliation, tous les membres de la Commission n'ont pas été nommés par les Parties, le Directeur général de l'UNESCO procède, à la requête de la Partie qui a fait la demande, aux nominations nécessaires dans un nouveau délai de deux mois.

Art. 4 Président de la commission

Si, dans un délai de deux mois après la nomination du dernier des membres de la Commission, celle-ci n'a pas choisi son Président, le Directeur général procède, à la requête d'une Partie, à la désignation du Président dans un nouveau délai de deux mois.

Art. 5 Décisions

La Commission de conciliation prend ses décisions à la majorité des voix de ses membres. A moins que les Parties au différend n'en conviennent autrement, elle établit sa propre procédure. Elle rend une proposition de résolution du différend que les Parties examinent de bonne foi.

Art. 6 Désaccords

En cas de désaccord au sujet de la compétence de la Commission de conciliation, celle-ci décide si elle est ou non compétente.